

NØTTEKRÅKA

Bærumsbassenget

Årsmelding for 2021 og innkalling til årsmøtet

Innkalling
til årsmøte
Naturvern-
forbundet
i Bærum

Onsdag 9. mars
2022 kl. 18:00

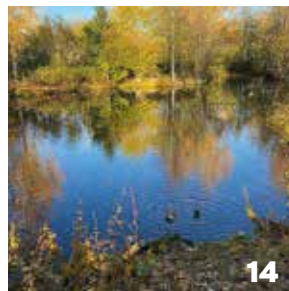
27

Årsmøte

11

Hummerfredning

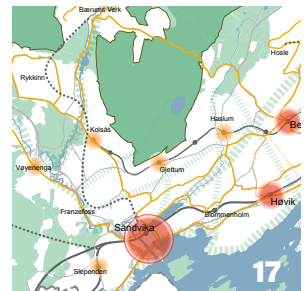
14

Grønne lunger

16

NiB 50 år

17

Ny kommuneplan

Oslofjorden under press

Bærum kommune utarbeider ny kommuneplan. Det er kommuneplanen som vil vise retning for hvordan Bærum skal bli i framtida, bl.a. når det gjelder utbygging og arealbruk. Og det er endret arealbruk som er den største trusselen mot naturmangfoldet.

Samfunnsdelen av kommuneplanen er vedtatt, arealdelen er under arbeid. Som det går fram av en egen artikkel, står det mye positivt både i samfunnsdelen og i planene

for arbeidet med arealdelen. Jeg er glad for at arealnøytralitet har kommet inn i kommunens ordforråd, men det kan være langt fra ordforrådet til at arealnøytralitet blir et forpliktende mål. Det er når de fine målene og prinsippene om å ta vare på natur og naturmangfold møter andre interesser, at den store testen kommer. Naturvernforbundet i Bærum

vil følge arbeidet med arealdelen med argusøyne.

Denne gangen har vi Bærumsbassenget som hovedtema i Nøttekråka. Hvordan står det til under vann i de nære fjordområdene våre? Det er stor bekymring knyttet til miljøtilstanden i Oslofjorden som helhet, og derfor la Klima- og miljødepartementet for ca. et år siden fram «Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv». Der står det en dyster beskrivelse av status:

«Tilstanden for livet i Oslofjorden er svært alvorlig. Store deler av Oslofjorden har moderat økologisk miljøtilstand og dårlig kjemisk miljøtilstand etter vannforskriftens kvalitetselementer. Torskebestanden er på et historisk lavt nivå og er i tilbakegang. Tareskog og ålegrasenger der fisk og annet liv vokser opp er også i tilbakegang.

I mange poller og bukter er oksygennivået i bunnvannet så lavt at alt liv dør ut. Miljøgifter gjør at fisk og skalldyr fra deler av fjorden ikke bør spises. Marin forsøpling og mikroplast har negative konsekvenser for dyrelivet, og forsøpling forringer verdien av naturoplevelsen fjorden kan gi.»

Bærum kommune har heldigvis en egen vannforvalter, og vi er glade for at hun har delt kunnskapen sin om Bærumsbassenget med oss. Det er et viktig ansvar for alle kommuner rundt fjorden å bidra til bedret miljøtilstand, gjennom en rekke tiltak som planen for Oslofjorden skisserer. Blant de viktigste er å sørge for at utslipp til fjorden blir renset, og at den kommunale arealplanleggingen tar hensyn til arealene under vann.

Det står likevel ikke så mye om dette i planprogrammet for arealdelen i Bærum kommune, men de skal bl.a. «undersøke og utrede alternativer for midlertidig og/eller permanent lokalisering av småbåtanlegg. Dette må avveies i f.t fjordens tålegrense, øvrige interesser i/på strand- og sjøarealene og hensyn til naturmangfoldet i og langs fjorden».

Som vannforvalter Gro Angeltveit skriver, så trenger vi mer kunnskap ikke bare om miljøgifter, men også om naturmangfold og naturtyper under vann. Hittil har nok både myndigheter og mange av oss naturvernere vært mest opptatt av det vi kan se over vann. Dessverre blir behovet for å ivareta helsa til havet og fjordene bare mer og mer akutt.

2022 er året Naturvernforbundet i Bærum kan feire 50-års jubileum. Det har vi tenkt å markere! Vi vil bruke året til å sette søkelys på den flotte naturen i Bærum. Vi vil gi ut et eget jubileumsnummer av Nøttekråka i september.

NØTTEKRÅKA

NiBs hjemmeside er nå mer mobilvennlig. Inngangssiden er nyhetsside der vi legger ut saker kontinuerlig; høringsuttalelser, innspill/merknader til plansaker, presseklipp og arrangementer. I tillegg er det en mer statisk del av hjemmesiden, med vedtekter, årsmeldinger, informasjon om styret, NiBs miljøvernpris, elektroniske versjoner av Nøttekråka fra 2005, og noen av våre andre publikasjoner. Invitasjoner til arrangementer legges i tillegg ut på NiBs Facebook-side. Du kan følge oss på Facebook:

<https://www.facebook.com/naturvern.baerum>

Vi sender ut nyhetsbrev til våre medlemmer om arrangementer og om våre siste uttalelser og presseklipp. Hvis du ikke allerede får vårt nyhetsbrev: husk å sende e-postadressen din til baerum@naturvernforbundet.no Avisa Nøttekråka sendes til alle våre hovedmedlemmer, og til medlemmer og varamedlemmer i kommunestyret, MIK-utvalget og Planutvalget i Bærum.

Har du forslag til stoff?

Send e-post til baerum@naturvernforbundet.no

Utgitt av:

Naturvernforbundet i Bærum (NiB), Postboks 252, 1319 Bekkestua baerum@naturvernforbundet.no Bankgiro: 1627.11.34243 Org.nr. 971 258 551

Ansvarlig redaktør: Kari Balke Øiseth

Redaksjonsmedarbeidere: Morten Bergan og Bjørg Petra Brekke

Utforming: Ketill Berger, Film & Form, filmform.no Trykk: Rolf Ottesen AS Opplag: 1550

Forsidebilde: Utsikt over Bærumsbassenget fra Kolsås. Foto: Bjørg Petra Brekke. Småbilder: Hummer - foto Bård Ø. Bredesen, Tjersrudtjern - foto Bo Wingård, humle - foto Anna Borg, arealstrategisk kart.

KARI BALKE ØISETH
Styreleder
i NIB

Oslofjorden – litt miljøhistorie fra bunnsedimentene

Tekst: Elisabeth Alve

Professor i mikropaleontologi, Universitetet i Oslo

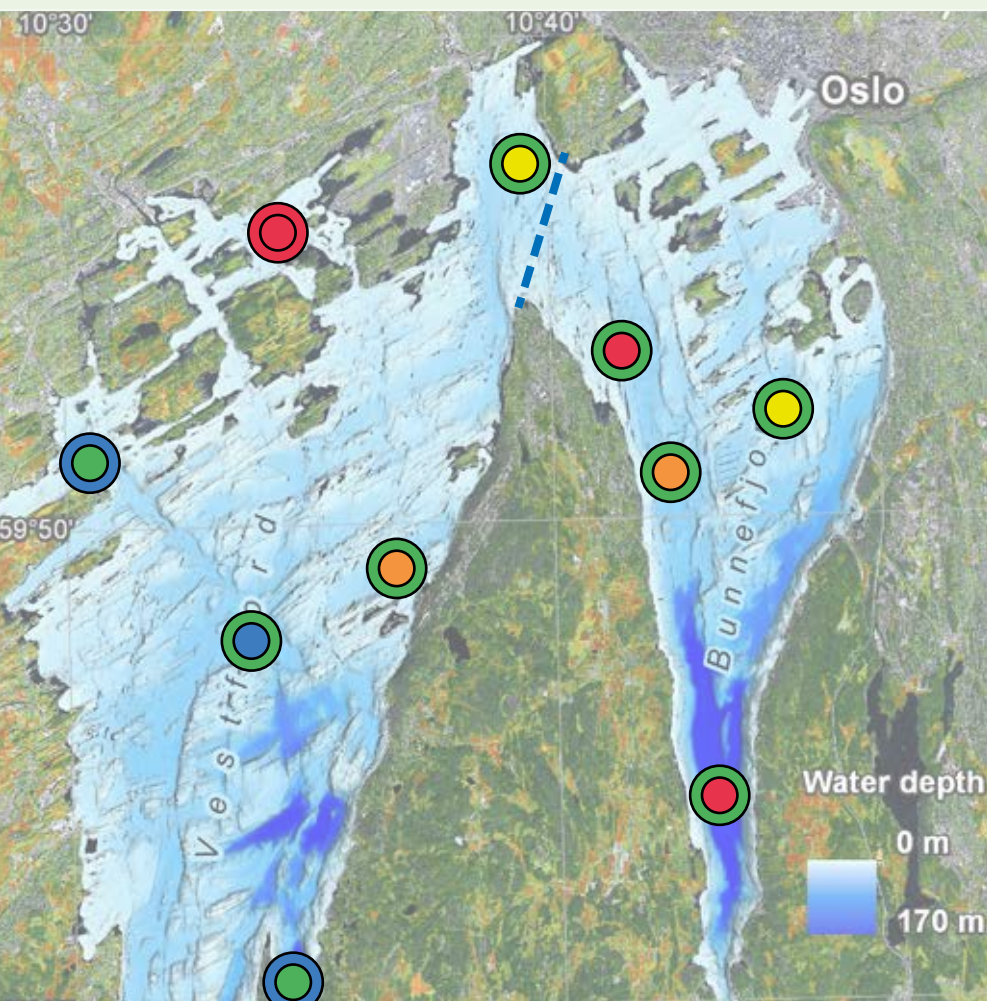
Jane K. Dolven

Førsteamanuensis, Universitetet i Sørøst-Norge

Det har den senere tid vært mye fokus på miljøforholdene i Oslofjorden. Nylig ble 28 ordførere rundt fjorden bedt om å forplikte seg til å «få ned miljøgiftene» og å «redde fjorden» (NRK, 23. november 2021). I Dagbladet (10. juli 2021) leser vi at Oslofjorden «kollapser», og under den pene overflaten skal det meste ha gått galt – stemmer dette? Er hele fjorden i ferd med å dø? Finnes det ingen lyspunkter?

Hva er naturlig?

Oslofjorden består av mange forskjellige miljøtyper, fra helt grunne tidevannsflater, via sjøgressenger til bløtbunnsområder i de dypere deler. Indre Oslofjord skilles fra ytre fjord av en grunn terskel, en morene, på 20 m vanddyb ved Drøbak (se kart). Terskelen reduserer muligheten for at friskt, oksygenrikt bunnvann fra ytre fjord sirkulerer inn i Indre Oslofjord – noe som gir stagnerende forhold i de innerste, mer avlukkede, delene. Indre Oslofjord består av store og små bassenger, hvorav Vestfjorden og Bunnefjorden (begge ca. 160 m dype) er de største. De sistnevnte er delt av en 50 m dyp terskel ved Bygdøy (se kart). Det komplekse systemet av større og mindre bassenger representerer særpregede miljøer og livsforhold. Eksempelvis er leveforholdene gode i de dypeste deler av Vestfjorden, mens det er minimalt med liv på tilsvarende dyp i Bunnefjorden. ►

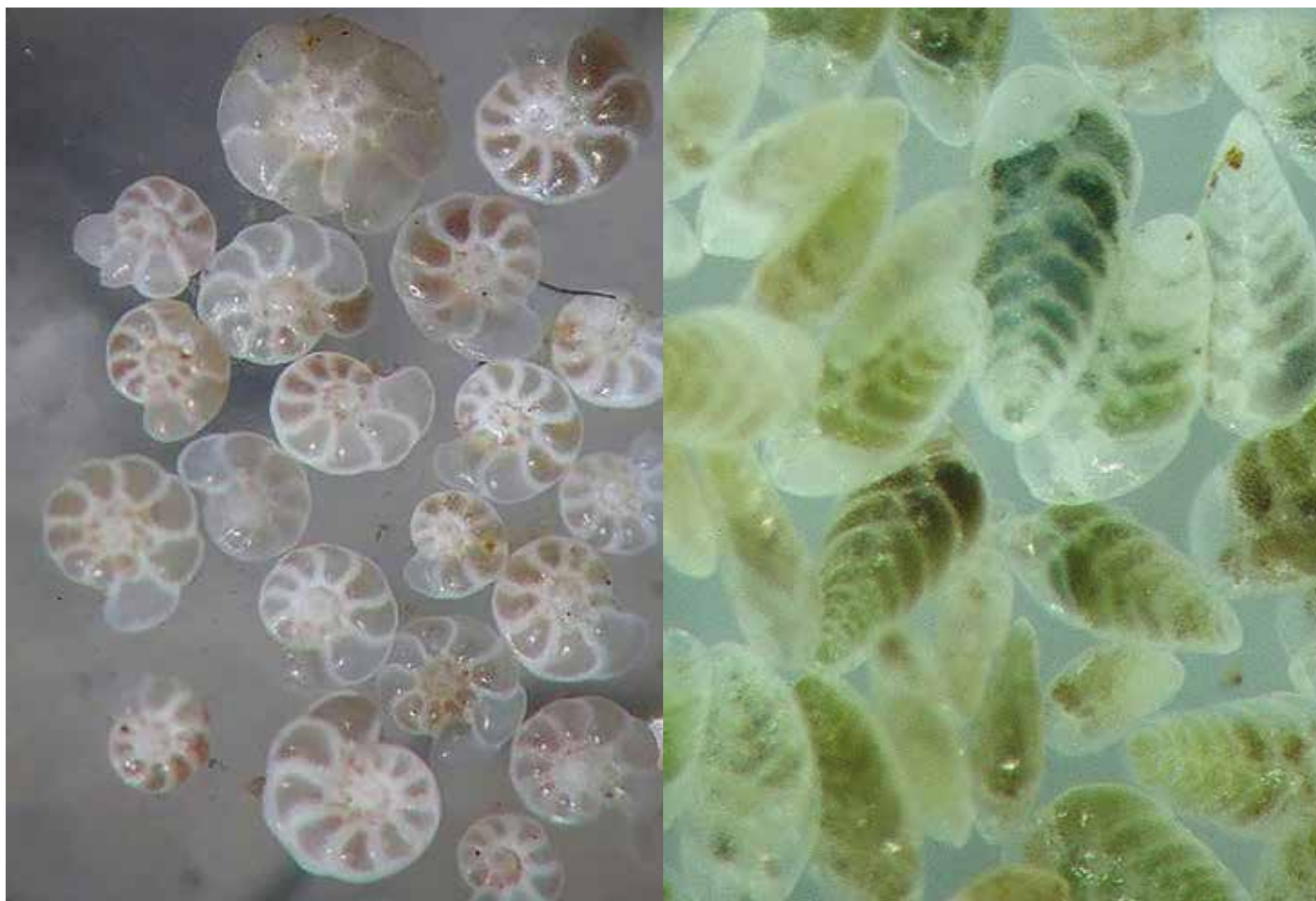

Tilstandsklasser

I	Svært god
II	God
III	Moderat
IV	Dårlig
V	Svært dårlig

- 1800-tallet
● 2009

Kart over indre Oslofjord med bunntopografi som terskler (grunner i lyseblått) og dype bassenger (mørkeblått) og prøvestasjoner som sirkler med tilstandsnivå i farger (blå og grønn upåvirket, rødt forurenset). Ytre sirkel viser opprinnelig miljøtilstand (fra 1800-tallet), indre sirkel viser miljøtilstand i 2009 – altså endring over tid.

Bilder av bentiske foraminiferer, som er ørsmå (<1mm) encellede organismer som lever på havbunnen.
FOTO: ELISABETH ALVE.

Er dette naturlig?

Systematisk overvåkning av forholdene i fjorden startet først på 1960-tallet. Dette betyr at vi har få eller ingen systematiske, fysiske, målinger eller biologiske data som sier noe om de naturlige miljøforholdene som rådet i de forskjellige deler av fjorden før industrialiseringen på 1800-tallet og før den voldsomme befolkningsveksten i Oslo satte inn utover på 1900-tallet.

Mikrofossilene forteller miljøhistorie

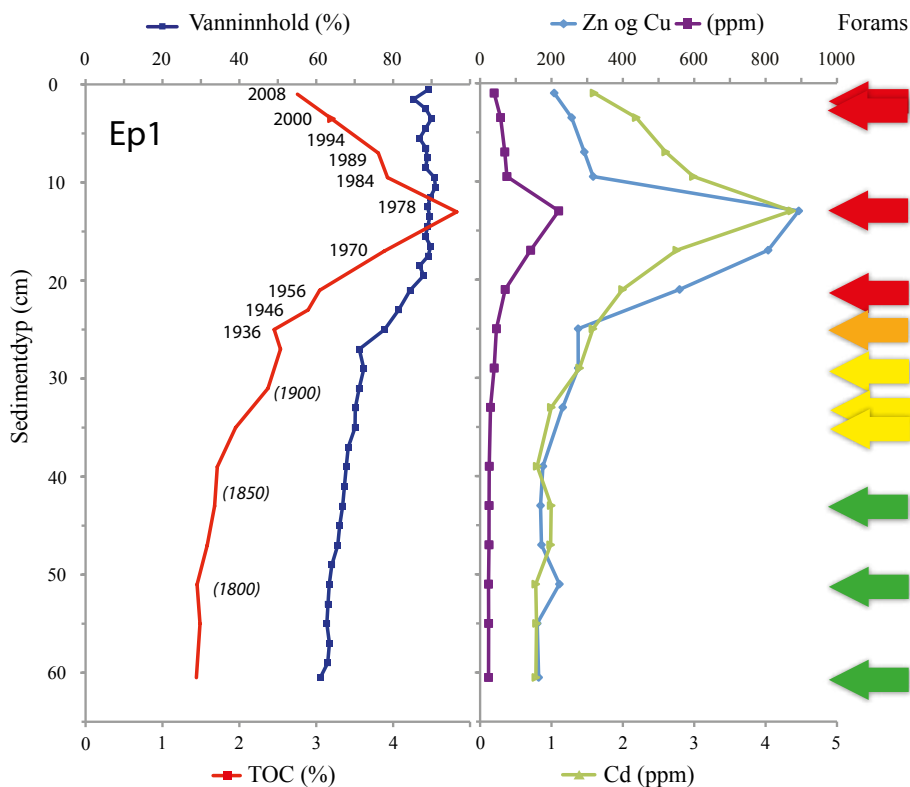
Foraminiferer er encellede marine organismer (< 0,5 mm) med et skall som bevares i sedimentene som fossiler etter at selve organismen er død. Daterte sedimentkjerner fra fjordbunnen fungerer dermed som et historiemarkiv fra yngre til eldre avsetninger ned-

over i sedimentet hvor fossilene sammen med organisk materiale og miljøgifter (metaller, PAH og PCB osv.) reflekterer endringer i miljøforholdene.

Bunnlevende foraminiferer er veldig gode miljøindikatorer, både når det gjelder naturlige miljøendringer og endringer som er resultat av menneskelig aktivitet, fordi forskjellige arter har forskjellige tålegrenser for oksygenvinn og tilførsel av organisk materiale. Hvilke typer endringer som har foregått kan vi tolke ut fra hyppigheten og fordelingen av de forskjellige artene (spesielt sensitive og tolerante arter). Forekomsten og artssammensetningen av fossile foraminiferer kan derfor benyttes til å vurdere både dagens tilstand og utviklingen gjennom tid.

Studier av foraminiferer i

daterte sedimentkjerner (se kart) har vist at det meste av Indre Oslofjord hadde gode eller svært gode forhold (økologisk tilstand) for bunnfaunaen på 1800-tallet (naturtilstanden). I Bunnefjorden og enkelte innelukkede bassenger i Vestfjorden forverret levevilkårene på sjøbunnen seg fra slutten av 1800-tallet og utover 1900-tallet, og i 2009 var tilstanden svært dårlig, dårlig eller moderat. I Vestfjorden derimot, har tilstanden stort sett endret seg lite eller ingenting siden 1800-tallet. Sannsynligvis reflekterer forverringen i de indre, mer avlukkede delene av indre Oslofjord endringer i oksygenforholdene. Ettersom befolkningen rundt fjorden økte, økte utslippet av næringssalter og organisk materiale fra husholdninger, avløp og industri. Dette førte

Figur som viser konsentrasjon av metallene sink (Zn), kobber (Cu) og kadmium (Cd) samt innhold av totalt organisk materiale (TOC, rød kurve) og vanninnhold (blå kurve) nedover i bunnsedimentet, i en sedimentkjerne fra Bunnfjorden. Årstallet viser datering av sedimentet, fra dagens nivå i toppen og ned til ca. år 1800 på 50-60 cm dyp. Vi ser da at forurensning begynte på slutten av 1800-tallet med økende mengde tungmetaller frem til ca. 15cm dyp = 1978. Siden da har mengde forurensning avtatt. Karboninnholdet (rød kurve) sier noe om mengde organisk stoff som tilføres sedimentet, d.e. alger, forurensning etc. Fargen på pilene til høyre reflekterer økologiske tilstandsklasser basert på foraminiferer, og tilsvarer tilstandsklassene på kartet over Oslofjorden.

til algevekst (eutrofiering), økt tilførsel av organisk materiale til fjordbunnen, et høyt forbruk av oksygen under nedbrytningen, og ulevelige og stedvis oksygenfrie bunnforhold.

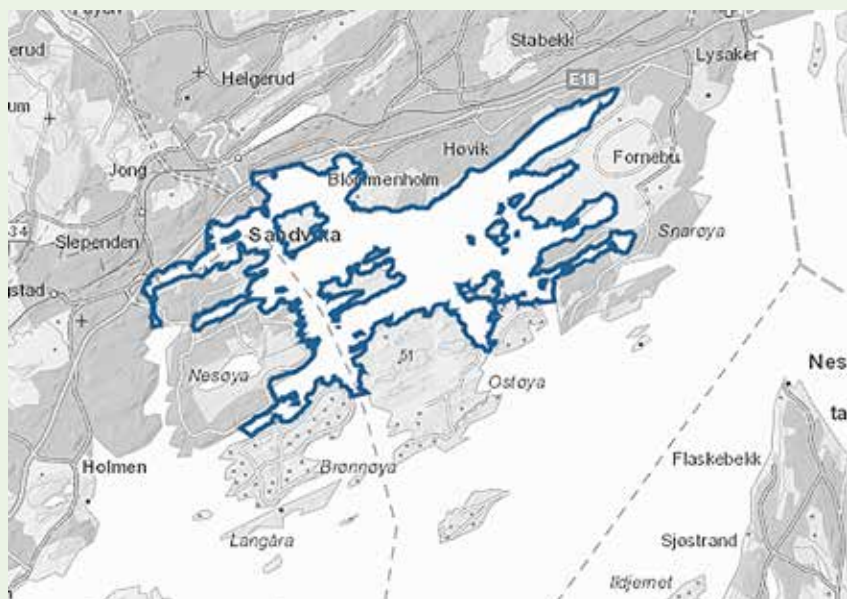
Naturtilstand og miljøgifter i Bærumsbassenget

Det største vanddypet i Bærumsbassenget er 31 m og ligger nord for Ostøya. Kaster du ut en hummerteine her, får du i alle fall ikke hummer! Du får faktisk ikke noen andre dyr heller – i beste fall får du svart, stinkende bunnslam som lukter som råtne egg (H₂S). Med andre ord, død bunn og

livløst vann. Dette er da verre enn vi kunne tenkt oss – eller er det det? Vannmassene i bassenget har bare kontakt med Vestfjorden via trange, grunne sund. Når de øverste delene av vannmassene i tillegg har lavere saltinnhold enn de dypere, tyngre vannmassene, og vi nærmest ikke har tidevannsforskjeller, sier det seg selv at bunnvannet i bassenget sjelden skiftes ut med mer oksygenrikt vann fra Vestfjorden. Og ganske riktig – bunnforholdene i de dypeste deler av Bærumsbassenget (dypere enn 20 m) har vært ulevelige, selv for foraminiferer, i flere hundre år.

Det som imidlertid ikke har vært naturlig, er forhøyede forekomster av miljøgifter i bunnsedimentene. Undersøkte miljøgifter i sedimentkjerner fra Indre Oslofjord viser en økning utover 1900-tallet med maksimumskonsentrasjoner rundt 1960-80-tallet avhengig av typen miljøgift. En gladnyhet er at **tilførselen av de fleste miljøgifter er dramatisk redusert siden 1960-1970-tallet** og konsentrasjonene i overflatesedimentet (0-1 cm som representerer ca. de siste 10 år) er lavere enn i sedimenter fra 1980-tallet (se figur). Verdiene ligger flere steder innenfor det miljømyndighetene regner som «Bakgrunn» eller «God» tilstand.

Som nevnt består fjorden av mange forskjellige livsmiljøer, og det er stor forskjell på miljøtilstanden i de ulike delene av fjorden. Noen deler har god tilstand, mens andre deler er helt døde – enten av naturlige årsaker, eller som følge av forurensning eller annen menneskelig påvirkning. Selv om torskebestanden er kraftig redusert så er det flere fiskespisende fuglearter og seler nå enn for femti år siden, så fisketom er fjorden ikke. Økte rensekraft og utslipp og innlagring av rensed avløpsvann på større vanddyb (30-50 m) har redusert næringstilførselene og algeoppblomstringen i fjorden fra 1970-tallet frem mot i dag. Men på tross av positive endringer de siste tiår vil en stadig befolkningsvekst gi økt belastning på fjorden fremover. Vi bør derfor ta rapporter om at torskebestanden er sterkt redusert på alvor og prøve å finne årsakssammenhenger, og ta godt vare på fjorden vår slik at den forblir en ressurs og et godt rekreasjonsområde også for kommende generasjoner. 🐦

Figur 1. Kart over Bærumsbassenget, merket med blått.
Hentet fra vann-nett.no, lisens: Kartverket, Geovekst, kommuner og OSM - Geodata AS

Hvordan står det til i Bærumsbassenget?

Tekst: Gro Angeltveit
Vannforvalter, Avdeling vannmiljø og forurensing, Bærum kommune

Oslofjorden er en av Norges mest artsrike fjorder, men mange steder står det dårlig til med miljøet. Mye av årsaken til dette er at det bor 1,6 millioner mennesker langs Oslofjorden¹. I denne artikkelen skal vi stille lupen inn på Bærumsbassenget og ta en rask kikk på forurensningssituasjonen, naturmangfold og et lite utvalg av dyrelivet i Bærums nærmeste skjærgård. Vi skal også se på status for makroalgene (tang og tare), samt nevne renseanleggene og nitrogenrensing. I artikkelen får du henvisning til aktuelle rapporter slik at du kan lese mer om emnene om du ønsker.

Bærumsbassenget

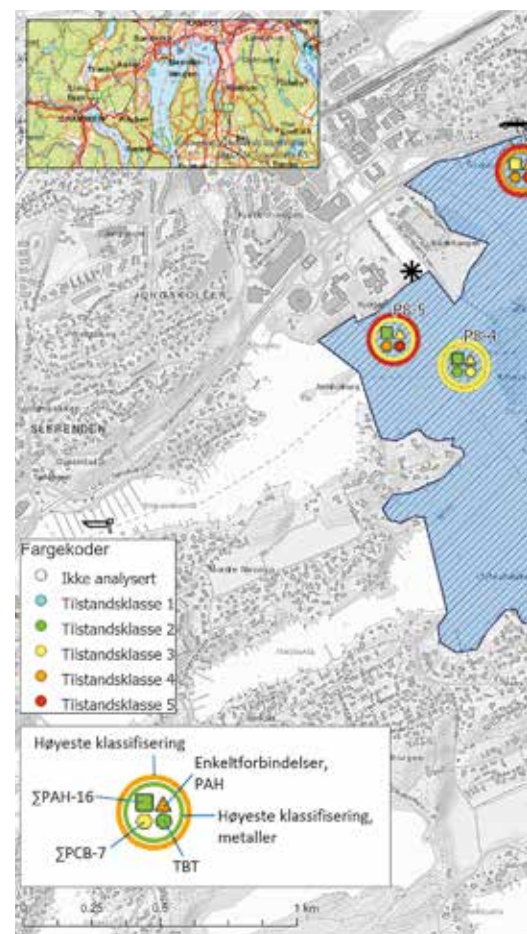
Bærumsbassenget ligger innenfor flere øyer, som bl.a. Ostøya og Nesøya. Bassenget er avgrenset fra resten av Indre Oslofjord med trange sund og flere grunne terskler, terskeldypet er på 16 meter. Bunnvannet er anoksisk. Det vil si at det er marin sedimentbunn preget av oksygenmangel og at mangelfull vannsirkulasjon fører til permanent oksygenfrie (anoksiske) bunnforhold. Overflatevannet har lav saltholdighet på grunn av tilførsel av ferskvann fra Sandvikelva.²

Forurensning i sedimenter

Bærum kommune har, sammen med øvrige kystkommuner i in-

1 Klima- og miljødepartementet, 2021. Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv

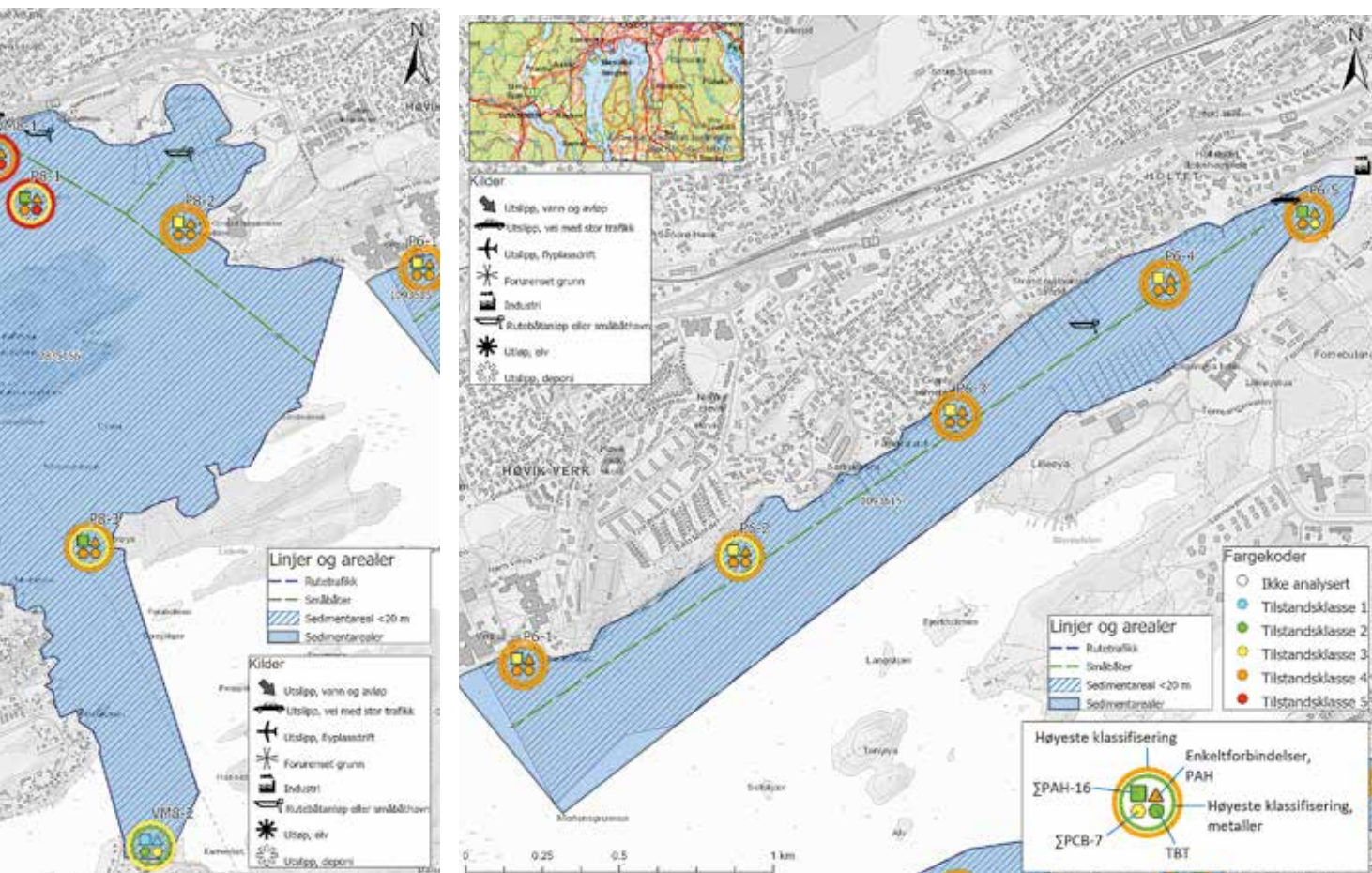
2 Store norske leksikon: <https://snl.no/Bærumsbassenget>

Figur 2. Delområde Sandvika strekker seg fra Høvikodden, Lakseberget, Kjørbo og ut til Store Ostesund. Konsentrasjonene er høyest ved Lakseberget og Kjørbo. Tilstandsklassifiseringer viser prøver tatt i 2020 etter grenser gitt i Veileder M-608I2016. Tilstandsklasse fem (rød) viser størst grad av forurensning i området. (Kilde: NGI-rapport Risikovurdering av sedimenter i indre Oslofjord)

dre Oslofjord (gjennom Fagrådet for vann og avløpsteknisk samarbeid i Indre Oslofjord), undersøkt og risikovurdert 15 områder for forurensninger i sedimentene³. Tre av de 15 områdene ligger i Bærumsbassenget: Sandvika, Holtekilen og Hundesund (se figur 2-4). Sedimentene i indre Oslofjord er forurenset av ulike aktiviteter, blant annet avrenning fra urbane områder.

3 NGI, 2021: Risikovurdering av sedimenter i indre Oslofjord

Sandvika: Området «Sandvika» er preget av mye småbåttrafikk, med nærmere 2000 båtplasser fordelt på tre båtforeninger i umiddelbar nærhet. Hele området er grunt (<20 m), og kan derfor påvirkes av oppvirvling fra denne småbåttrafikken. Området ligger også nært E18, og i tillegg bidrar Sandvikselva med forurensninger. Sedimentundersøkelser viser at det er mest forurenset i den nordre delen, og at forurensningen trolig stammer fra småbåthavnen (figur 2), hovedsakelig er det tributyltinn (TBT) som blant annet er brukt som bunnstoff på båter. (Det ble innført forbud mot TBT i 2003)⁴. Forurensningsnivået blir generelt noe lavere lenger ut i delområdet.

Holtekilen: Området Holtekilen er avgrenset av bebygde områder i nord og sør-øst, og mot sjø i sør-

vest og i vest. Området er påvirket av et utslipp fra veitrafikk og et industriutslipp innerst i kilen, og det er totalt fire båthavner i området med til sammen ca. 1000 båtplasser. Sedimentundersøkelsene viser høye nivåer tilsvarende tilstandsklasse 4 langs hele kilen (figur 3). Dette skyldes aromatiske og klorerte organiske forbindelser (PCB og PAH) og metaller. Resultatene viser at det er flere forbindelser som overskrider tillatt spredning. For delområdet er det PAHene og PCB7 som overskrider tillatt spredning, i tillegg til TBT og kobber. Forurensningsnivået er som vi ser på figur 2 og 3 inndelt i klasser. Jo høyere klasse, jo mer forurensning.

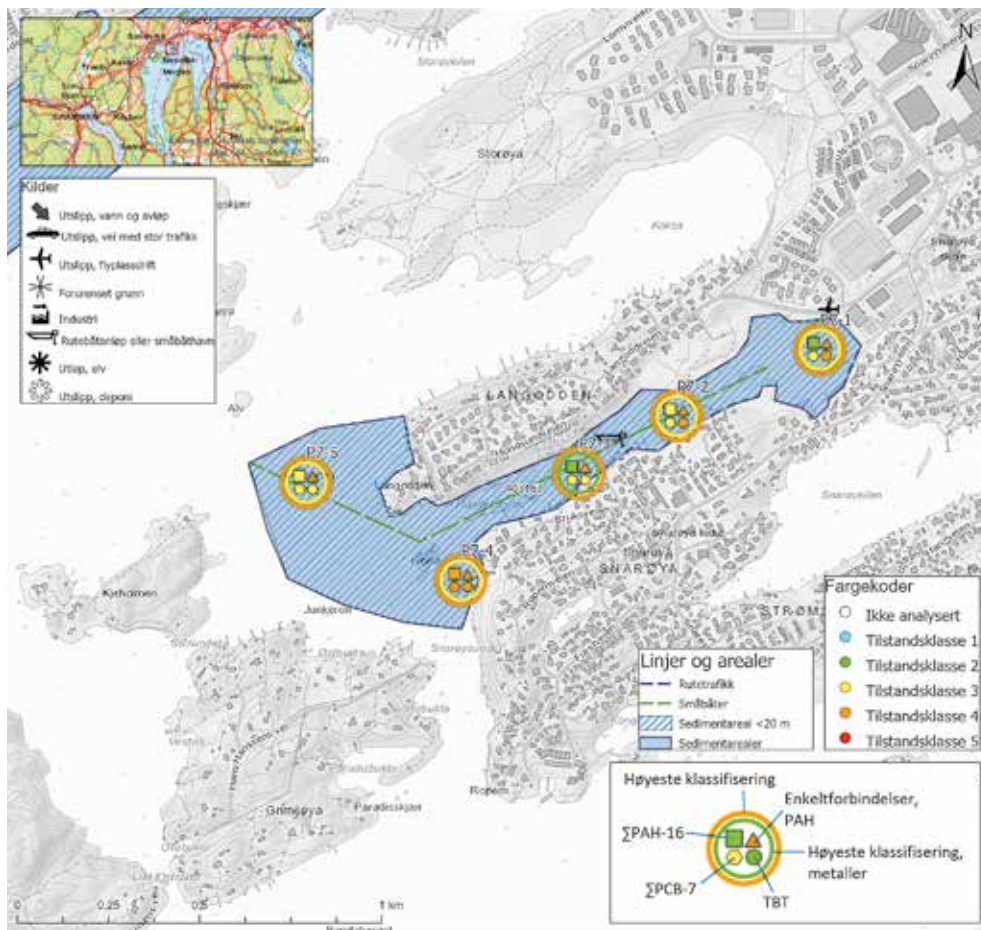
Hundsund-området ligger i Hundsundet mellom Snarøya og Langodden, vist på kart i figur 4. Området omfatter også deler av arealet mellom Langodden, Grimsøya og Kjøholmen. Det

Figur 3. I Holtekilen er største forurensning målt til tilstandsklasse 4. Tilstandsklassifiseringer viser prøver tatt i 2020 etter grenser gitt i Veileder M-608I2016.

(Kilde: NGL-rapport Risikovurdering av sedimenter i indre Oslofjord)

er bebyggelse på begge sider av sundet og det er et utslippsrør innerst i bukta der det tidligere var utslipp fra avisningskjemikalier fra nå nedlagte Oslo Lufthavn Fornebu. Bærum kommune har også et avløpsoverløp innerst i Hundsund. Det ligger mange småbåter innover i sundet. Analyser av sedimentene viste nivåer i tilstandsklasse 3 for metaller og tilstandsklasse 4 for PAH-komponenter. I tillegg ble det påvist tilstandsklasse 4 for PCB og TBT. Det er også analysert for fluoreerte stoffer som for eksempel PFOA, PFOS (fluoreerte stoffer har en bred bruksverdi og brukes blant annet i skismøring, gardiner,

4 <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tbt>

Figur 4. Tilstandsklassifiseringer i Hundsvundet viser prøver tatt i 2020 etter grenser gitt i Veileder M-60812016.

(Kilde: NGI-rapport Risikovurdering av sedimenter i indre Oslofjord.)

sportstøy og matemballasje) og ftalater i form av DEHP (ftalater brukes hovedsakelig som mykgjørere i plast) i en prøve. Denne viser tilstandsklasse 2 for DEHP og tilstandsklasse 3 for PFOS. Resultatene fra spredningsundersøkelsene viser at flere PAH-forbindelser overskrider grenseverdi for tillatt spredning (fra 1,2 til 20 ganger høyere enn tillatt spredning). I tillegg er sink så vidt over grenseverdi (1,4 ganger høyere). PCB er 25,5 ganger høyere enn tillatt spredning.

De fleste miljøgiftene binder seg til partikler, derfor måler vi miljøgifter i sedimentene i fjorden. Miljøgiftene betyr ikke nødvendigvis så mye for

vannkvalitet, men kommer inn i økosystemet og avhengig av mengde og type miljøgift kan de hoppe seg opp i næringskjeden og medføre f.eks. kostholdsråd til barn, gravide og ammende for enkelte fiskeslag i enkelte områder. Det er Mattilsynet som setter kostholdsråd. Gjeldende kostholdsråd sier at gravide og ammende, samt små barn under 5 år ikke bør spise filet av torsk fisket i Indre Oslofjord (det vil si innenfor Drøbak) siden torsken kan inneholde kvikksølv over anbefalt nivå⁵.

Med hodet under vann

Livet under vann gjenspeiler områdets naturlige karakter med sedimentbunn, grunne områder og ferskvannspregede oksygenfrie forhold. Naturtypene preges av ålegrasenger og bløtbunnsområder. I Bærum er flere av disse

Det er store bløtbunnsområder i hele Bærumsbassenget, her mudderbunn med hjerteskjell fra Hundsvundet. FOTO: MORTEN BERGAN.

områdene vurdert til viktige områder på grunn av størrelse og tilstand.

Bløtbunnsområder: De grunne bløtbunnsområdene består av muddre og/eller fin, leirholdig eller grovere sand som ofte tørrlegges ved lavvann. Et stort antall arter er å finne i bløtbunnsområder i strandsonen og produksjonen i vannmassene kan være høy. Vanlige arter er fjæremark, sandmusling, knivskjell, hjertemusling, pelikanfotsnegl, tårnsnegl, sjøstjerner og sjøpiggsvin. Flere arter lever nedgravd. Ofte kan områder med sterk bølgeaktivitet se helt livløse ut fordi organismene er veldig små og lever nede i sedimentet. Områdene er viktige som rasteplasser for fugl i trekkperioden, og selv om vi ikke ser dyrelivet som lever, bokstavelig talt, i bløtbunnen, så er det en viktig gjeng. Børstemarken lever stort sett nedgravd i muddret, men når den reproducerer heter

⁵ <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/Sjomatadvarsel-for-Indre-Oslofjord>

det at den svermer. Da vil mange observere børstemark som svømmer i overflaten eller i de frie vannmasser. Dette er børstemark som har forlatt bunnen for å gyte. Denne adferden gjør at mange andre arter har glade dager. Måker og torsk fisk er blant dem som kan meske seg med førsteklasses mat.⁶

Ålegrasenger under press: En gang for veldig lenge siden snudde en av jordas blomsterplanter på hælen og vandret ut i havet igjen. Ålegrasets forfedre levde på land. Nå spiller planten en viktig rolle for økosystemene på kysten over hele den nordlige halvkule⁷. Ålegraset danner enger og utgjør en verdifull marin naturtype som det er viktig å ivareta for å unngå tap av biologisk mangfold og andre økosystemtjenester som denne naturtypen bidrar med. De duvende engene vokser på sand- eller mudderbunn i grunne områder hvor det kan danne sto-

re undervannsenger. Naturtypen er vanligst i beskyttede og midt eksponerte områder. Ålegras skiller seg ut fra makroalger (tang og tare) ved at de har et rotsystem i bunnsedimentet som benyttes for næringsopptak og for å holde planten fast. Engene er oppvekststed for fisk og andre dyr. De bidrar også med å ta opp betydelige mengder med karbondioksid. I dag trues engene av økningen av brunere ferskvann fra elvene til havet. Vannet inneholder et forhøyet nivå av næringssalter, partikler og organisk materiale. Det brune vannet bidrar til nedgang i siktdyp og økt lyssvekking langs kysten vår. Dette er en trend forskere har sett over mange år, og forskerne tror at klimaendringer og økt vannføring i elvene vil kunne føre til enda mer avrenning, brunere vann og ytterligere formørkning av havet i framtiden⁸. I Slependerenna mellom Slepender og Nesøya er det registrert en stor

Hettemåka er en av fugleartene som godter seg på svermende fjæremark i strandkanten om våren. FOTO: MORTEN BERGAN.

og tett ålegraseng som er nasjonalt viktig. I 2013 var denne helt borte, men feltundersøkelser i 2017, 2018 og 2019 viser at enga ikke er permanent tapt. Men det mangler ikke på trusler for enga; overgjødning, trådalger (lurv) og funn av svartelistet art med høy økologisk risiko (den fremmede rødalgen *Gracilaria vermiculophylla*), kommer på toppen av andre kjente trusler som utbygging, etablering av småbåthavn og kunstige sandstrender, global oppvarming og forsuring. Summen av disse forholdene gjør at trusselbildet for ålegrasengen i området er svært høyt⁹.

Som fisken i vannet: Ålegrasområdene og elvedeltaet ved Sandvikselva er et eldorado av oppvekstområder for fisk og andre sjølevende organismer. Hele Bærumsbassenget er verneområde for anadrome arter (fisk som lever i både salt- og ferskvann) og her er det fastsatt egne fredningstider¹⁰. Tilstanden for fisk i Oslofjorden er et tema som trenger en artikkel for seg selv.

De grunne mudderområdene i Bærumsbassenget er gunstige

6 <http://blogg.vm.ntnu.no/polychaeta/2013/05/09/svermende-borstemark/>

7 <https://forskning.no/dna-biologi-planteverden/planten-som-dro-til-sjos/441797>

8 <https://www.friskoslofjord.no/>

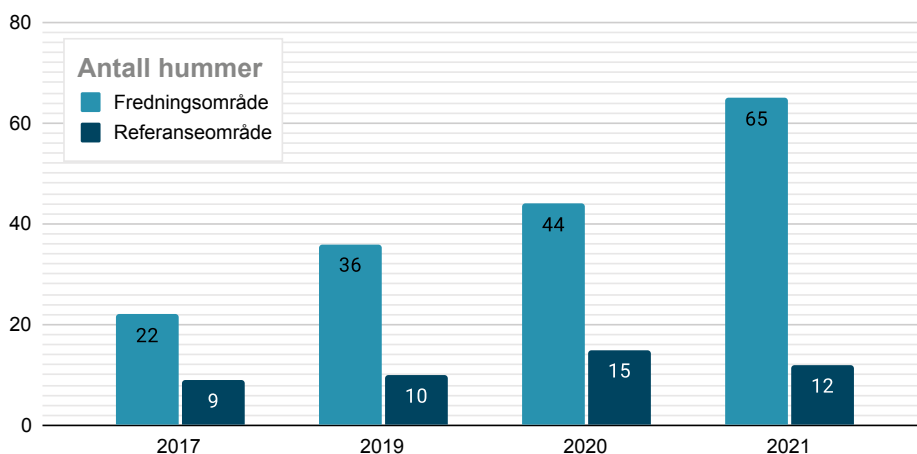
9 NIVA, 2020: Utbredelse og tilstand til en nasjonalt viktig ålegraseng i Slependerenna i Asker og Bærum kommune

10 <https://lovdata.no/dokument/LF/for-skrift/1994-02-21-173?q=vernesone%20anadrome>

Ålegraset ble rammet av en sopp-sykdom i 1930-årene og ble nesten utryddet fra Atlanterhavskystene, men har nå reetablert seg langs norskekysten – også i indre Oslofjord med flere lokaliteter i Bærum. FOTO: BÅRD Ø. BREDESEN.

områder for ålegras og andre undervannsenger samt bløtbunnsområder. Dette gjør at de grunne områdene er verdifulle områder som fungerer som oppvekstområde og skjul for vannlevende organismer. De grunne sjøområdene er viktige rasteplasser for trekkfugl, og børstemarken som lever i muddret er viktig mat for fugl og fisk. De myke mudderområdene i Bærumsbassenget er ikke typiske vokststeder for tang og tare som trenger stein og fjell for å feste seg. Det finnes tang, mest blæretang, og lenger ute er det noen flere arter. I indre Oslofjord har tangartene vært overvåket i over hundre år og vi vet mye om hvordan tangvegetasjonen har endret seg i takt med miljøforholdene gjennom tidene. Opprinnelig var det fire tangarter i fjorden; spiraltang, grisetang, blæretang og sagtang. Av disse

Figur 5. Antall hummer i fredningsområde i Nesodden (lys blå). Antall hummer i referanseområdet i Bærum (mørk blå) i årene 2017, 2019, 2020 og 2021. (Kilde: Marinreparatørene.)

er grisetang den mest ømfintlige tangarten og den som forsvinner først fra påvirkede områder. Den er nå borte fra Bærumsbassenget.¹¹

Det kommunale samarbeidsorganet «Fagrådet for vann- og avløpsteknisk samarbeide i indre Oslofjord» finansierer miljøovervåkingen av Indre Oslofjord. Prosjektet ledes av NIVA (Norsk institutt for vannforskning) og gjennomføres i samarbeid med Universitetet i Oslo og SH Maritime for perioden 2019-2023. Toktet er inntil Bærumsbassenget flere ganger årlig, og det måles jevnlig for nitrogen og fosfor. Mikroalgene (de små vi vanligvis ikke ser i vannmassene) følger varme, lys og næringstilgang, og har følgelig sin hovedoppblomstring på våren, i tillegg til en liten høstoppblomstring. Varmere vann og økt næringstilførsel kan gi uønsket algevekst av disse mikroalgene¹²

Hjemlige blåskjell og østers fra Stillehavet: Til tross for den store reduksjonen av blåskjell i fjorden de senere årene, viser

undersøkelser i Storøykilen (stasjonsnavn: Storøyodden) at helsetilstanden for blåskjell er forholdsvis god. Det må derfor være andre forhold som har ført til reduksjon av blåskjell. Du kan lese mer om dette i NIVA sin rapport om hydrografiske og biologiske forhold i indre Oslofjord.¹³ Stillehavsøsters er en fremmedart det er stort fokus på fordi den er svært synlig, spesielt på mange badeplasser, og det jobbes aktivt med å begrense utbredelsen.

Hummer: Hummer er en nøkkelart i økosystemet langs kysten. Arten er presset, og Fiskeridirektoratet har invitert alle kystkommuner til å til å kartlegge mulige områder for hummerfredning i egen kommune. Forskning i fredningsområdene viser positive effekter på bestanden av hummer i de fredede områdene. Det er betydelig flere og større hummer i disse områdene. Hummeren er større og hunnene bærer dermed flere og større egg, noe som igjen gir flere og større larver med bedre evne til å overleve. De større hunnene bærer også oftere

11 Norconsult, 2016: Overvåking av Indre Oslofjord i 2015
12 http://www.indre-oslofjord.no/uploads/NIVA_Fjordstatus_Fagrdet_2021_12_13.pdf

13 NIVA, 2021: Undersøkelse av hydrografiske og biologiske forhold i Indre Oslofjord Årsrapport 2020

egg. Studier i eksisterende fredningsområder har vist at man kan forvente opp mot en tredobling i produksjonen av egg og larver i disse områdene sammenlignet med fiskede områder. Hummerlarver driver med strømmene og bidrar dermed til rekrutteringen utenfor fredningsområdene. Det foregår også en viss utvandring av større hummer fra fredningsområdene. Dette kan ha en ringefekt som er positivt for fisket utenfor området¹⁴. I Bærum har vi hummer og det foregår akkurat nå en oppstartsprosess med tanke på kartlegging av aktuelle fredningsområder i kommunen. Her har også Naturvernforbundet i Bærum tatt et initiativ, se egen artikkel. Figur 5 viser antall hummer fanget under prøvefisket i Nesoddtangen hummerfredningsområder og i referanseområdet utenfor Snarøya i Bærum. De største utfordringene for indre Oslofjord i dag er befolkningsøkning og klimaendringer, og til tross for at tre store renseanlegg har strenge krav til nitrogenrensing, øker tilførslene av nitrogen til fjorden. Påvirkningene på Oslofjorden er store, dette skaper endringer. Selv om fjordbassenget overvåkes jevnlig, og selv vi har en del kunnskap om miljøgifter i sediment så ønsker vi oss mer kunnskap om arts mangfold, naturtyper og den sammensatte tilstanden i fjorden, slik vi kan forvalte og ta vare på fjorden vår. 🐙

Oslofjordplanen og flere rapporter om indre Oslofjord og Bærumskysten kan leses her:

- <http://www.indre-oslofjord.no/rappporter-fagraadetsrapport/-11-1>
- Klima- og miljødepartementet, 2021: Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv

14 <https://www.fiskeridir.no/Fritidsfiske/Nyheter/2020/Invitasjon-til-hummerfredning>

Hummer slippes tilbake til sjøen utenfor Snarøya etter prøvefiske og kontrollmålinger. FOTO: BÅRD Ø. BREDESEN.

Om hummerfredningszone i Vestfjorden

Tekst: Morten Bergan
Naturvernforbundet i Bærum

Når man er ute i Bærums pittoreske skjærgård på høsten må man kjøre båt i sikksakk mellom hundrevis av hummerteiner. Slik var det ikke i gamle dager (definert som 1980-årene). Det virker opplagt at et slikt fiske er lite bærekraftig på sikt.

At et overaktivt hummerfiske ikke kan fortsette slik har Fiskeridirektoratet, som har forvaltningsmyndighet for hummeren, også oppfattet. Høsten 2020 sendte de derfor

ut en oppfordring om at alle kystkommuner skal etablere fredningsområder for hummer. Likelydende oppfordring gjentas i Klima- og miljødepartementets tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord, som kom i mars 2021. Asker kommune har nå etablert hummerfiskefri sone, Nesodden kommune likeså og Oslo får sitt område med gyldighet f.o.m. 2022. Naturvernforbundet i Bærum tok i april 2021 initiativ til at også Bærum kommune oppretter

et område av utskjærgården der vi kan overlate sjøbunnen til de som trenger den mest – hummeren selv.

Forskning om fredningsområder viser at fredningen har positiv effekt på hummerbestanden, også i naboområdene, på grunn av utvandrende bestandsoverskudd, jf. artikkelen om hvordan det står til i Bærumsbassenget. Vi valgte skjærgården utenskjærs Ostøya og omkring Gåsøya som forslag til Bærums hummerfredningsområde, potensielt også et delområde omkring de tre skvalpeskjærene Gåsungene helt sør i Bærum. Det foreslåtte fredningsområdet grenser, nesten, til området som Asker kommune har etablert utenfor Langåra og med virkning fra og med 2021. Nærheten til dette området vil gi en synergieffekt.

Det foreslåtte fredningsområdet har varierte bunnforhold; steinrabber, skjellbanker, tangsubstrat og mudderbunn, inkludert grunner med ulik dybde. Vi prioriterte ytre skjærgård på grunn av vannkvaliteten. Det er ikke kommersielt fiske i foreslått område.

En synergieffekt av hummerfredningszone på Gåsungene, er at dette er indre Oslofjords viktigste marine våtmarksområde med store mengder andefuglarter på myting (fjærskifte), høsttrekk og vinterstid, samt steinkobbe, som bruker området som hvileplass. En hummerfredningszone her vil redusere menneskelig aktivitet i et område verdifullt for mange andre marine dyrearter.

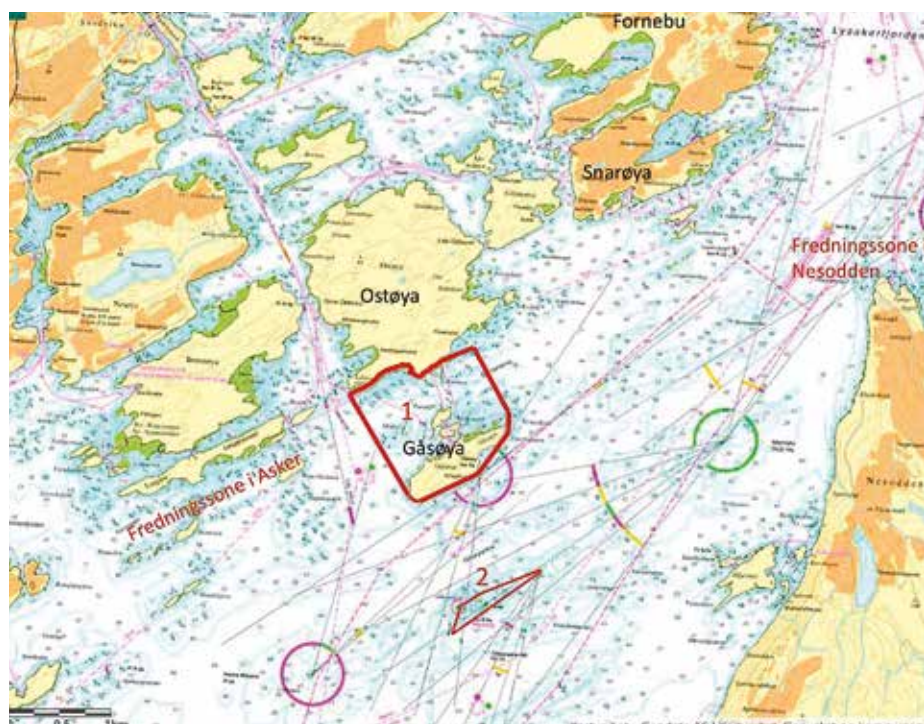
Historien om hummeren langs norskekysten er nokså trist lesning og handler om overbeskatning gjennom mange tiår. Den norske hummerbestanden var opprinnelig svært tallrik. Fra mellomkrigstiden fram til 1960 utgjorde norsk hummer fra 20 til 50 prosent av den totale fangsten i Europa. Tidens hummertopp i Norge ble nådd i 1932, med et

fangstkvantum på 1300 tonn. I 1960 hadde fangsten nesten halvert seg. Nedgangen fortsatte etter 1960, da fordi et økende antall hobbyfiskere med motoriserte båter kunne trosse vær og vind og sette teiner i områder som man tidligere ikke kom til.

I henhold til Fiskeridirektoratets forslag er det kommunen som må ta initiativ til å sette i gang en prosess med sikte på å etablere et fredningsområde for hummer. Det var derfor NiB måtte oppfordre Bærums politikere til å behandle forslaget og sende det over til Fiskeridirektoratet for vurdering. Det biologiske grunnlaget må, selvsagt, være på plass. Kommunene har derfor pleid å ta kontakt med miljøorganisasjonen Marinreparatørene for å gjennomgå dette i hver kommune. Disse hadde allerede et referansefiskeområde mellom

Snarøya og Nesodden. Vi fikk til et møte med Marinreparatørene, kommunens administrasjon og NiB høsten 2021. På møte i Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur den 11.11.2021, ble det enstemmig vedtatt at «Bærum kommune søker Fiskeridirektoratet om etablering av permanent fredningszone(r) for hummer i Bærum sjøområde». Så håper vi at hummerfiskefri sone er etablert innen hummerfisket starter høsten 2023.

Det er mulig at et slikt forslag skaper rabalder på høstens hummerlag, men en fredningszone er gunstig for hummerbestanden på lang sikt. Slik tjener også fremtidens hummerlag på en kløktig forvaltning av en felles ressurs. Det er aldri smart å overbeskatte noen naturbestand. Bedre da å la enkelte områder være i fred slik at naturen kan ordne opp selv. 🐟

Kart som viser NiBs foreslåtte hummerfredningsområde(r) beliggende i Vestfjorden sør i Bærum kommune.

- 1 = Utsiden av Ostøya og omkring Gåsøya.
- 2 = Gåsungene.

Bærum Naturfestival 2022

Øverlandselva

Bærum Elveforum er også i år vertskap for Bærum Naturfestival, og i år skal vi ha et spesielt fokus på Øverlandselva. Programmet er ikke helt på plass ennå, men de aller fleste turer er klare. I år, som i fjor, vil det bli et variert program og det vil se ut omtrent som følger:

- 18/4 – Rusletur med «Opplevelser langs Øverlandselva» (v/Martin Nickelsen)
- 10/5 – Tur for å innsipere fuglekassene langs Øverlandselva (v/Bjørn Frantzen)
- 15/5 – Fuglesangtur ved Engervannet og Kloppa naturreservat (v/Terje Bøhler)
- 27/5 – Botanisk rusletur langs vassdraget med fokus på villblomster (v/Kristin Vigan-der)
- 19/6 – Sommerfugl- og insektfangst ved gamle Øverland bro (v/Johnny R. Pedersen)
- 15/8 – Botanisk rusletur langs vassdraget med fokus på fremmede plantearter (v/Kristin Bjartnes)
- 20/8 – Magnetfiske i Rønne elv (skal se om vi får det til i år også)
- 11/9 – Rusletur med «Opplevelser langs Øverlandselva» (v/Martin Nickelsen)
- 18/9 – Fugletur på høsten til Engervann (v/Bjørn Olav Tveit)

www.naturfestival.no er nettsiden til Bærum Naturfestival. Her ligger programmet, og det vil løpende oppdateres, så følg med på nettsiden da det kan bli forandringer!

Turene er selvfølgelig gratis og åpne for alle – vel møtt!

Øverlandselva renner ut i Engervannet, der gravanda hekker. FOTO: TERJE BØHLER.

Terje Bøhler
Bærum Elveforum
www.baerumelv.no

Disse to bildene illustrerer utviklingen fra 1918 til i dag. Svart-hvitt-bildet ble tatt av Halvdan Arnesen i 1918, og fargebildet ble nylig tatt av Bjørg Petra Brekke. Begge viser utsikt mot Skui og Vestre Bærum, sett fra Kolsås.

Grønne lunger i Bærum

Tekst: Bjørg Petra Brekke
Naturvernforbundet i Bærum

Natur og grønne omgivelser er viktig for menneskets trivsel og vår mentale, lik så vel som vår fysiske helse. Naturvernforbundet i Bærum vil sikre de grønne lungene i kommunen, og utarbeider nå en ny utgave av boka «Snarveier til trivsel».

Grønne lunger kan defineres som grønne omgivelser med variert vegetasjon og ulike typer landskap i og ved byer og tettsteder. Det er ofte mindre naturområder, friområder eller deler av natur- og kulturlandskap. I Bærums boligsoner kan dette være skogholt, knauser, parker, lekeområder og dyrket eller dyrkbar mark. Her har befolkningen mulighet til naturopplevelse og rekreasjon i nærmiljøet, samtidig

som områdene er leveområder for planter og dyr.

Naturvernforbundet i Bærum arbeider for å sikre grønne lunger for framtidige generasjoner.

Med trivsel som fokus, kartla Naturvernforbundet i Bærum (NiB) høsten 2007 de fleste eksisterende grønne lungene i bygda. Disse ble presentert i publikasjonen «Snarveier til trivsel – 150 grønne lunger i Bærum» som kom ut våren 2008.

NiBs formål med prosjektet var å vise fram disse områdene i bilder og tekst, og si litt om hva de betydde for dem som brukte dem eller bare bodde rundt dem. Så var det opp til politikerne å bestemme om områdene skulle få fortsette å være grønne lunger

eller om de kunne omdisponeres eller bygges ned.

I kommuneplanens langsiktige arealstrategi (2021-2040) er heter det at:

«Bærums grønne landskapsdrag og naturmangfold skal vektlegges. I byggesonen må sammenhengende blågrønne forbindelser med parkdrag, bekker og elver forsterkes, og grønne lunger og natur i nærmiljøet sikres».

Vår kommune er under stort press for å huse en økende befolkning, det viser tørre tall

Bærum er en attraktiv kommune fordi det er tilgang til sjø og badeliv, skog og stier og urbane områder som Sandvika og Bekkestua. Og Fornebu med sine store og relativt flate områder er spesielt godt tilrettelagt for dem som er avhengige av å forflytte seg med rullator, barnevogn eller rullestol. Som helhet har Bærum fremdeles store, grønne og trivselsskapende områder.

I desember 1950 bodde det 35 844 mennesker i bygda. Dette tallet har vokst til 128 760 i tredje

kvartal i 2021. Befolkningsprognosen fra SSB, som er ganske usikker, anslår at vi vil ende rundt 150 000 innbyggere i 2050.

Bærum kommune har et areal på 192,29 km². Selv om den er Vikens mest folkerike kommune, er den bare den trettiniende største målt i areal. Elver, bekker, tjern og vann utgjør 3,53 km² og land 188,76 km². Av dette igjen er ca. 60 prosent skog og annet markslag ca. 10 prosent. Bebyggelsen dekker ca. 21 prosent av Bærums landareal. Jordbruksarealene, i underkant av 14 000 dekar, er blitt kraftig redusert fra 1907 da Jordbrukstelingen viste 40 000 dekar dyrket mark.

Bygging av boliger i Bærum, som i snitt har vært ca. 670 årlig, er planlagt – og skjer – stort sett rundt baner og kollektivknutepunkt for å minimere bilbruk og spare natur og dyrket mark. Likevel ser vi at fortettingen ved knutepunktene går på bekostning av de grønne verdiene og Bekkestua er et eksempel på dette. Her er det bygget et stort antall boliger på tidligere jordbruks- og na-

turområder og nye områder står for tur. På Bekkemyr, der det ble dyrket korn for ca. 20 år siden, vil 32 dekar bygges ned. Også på Ballerud blir grøntområder borte. Andre eksempler i Bærum er Staversletta og Gjøttum gård. Naturvernforbundet har etterlyst en plan for å ta vare på den nære naturen og grønnstrukturen.

Med et slikt utbyggingspress er det derfor svært viktig å ta vare på de grønne lungene som vi har i dag.

Hva gjør Naturvernforbundet i Bærum?

Våren 2021 bestemte NiB seg for å ta en ny gjennomgang av Bærums grønne lunger. Formålet med arbeidet er å skape bevissthet om verdien av å ha grønne lunger i nærmiljøet og bidra til å sikre dem for fremtiden. Målgruppen er politikere, planleggere, velforeningene og bæringer.

Alle Bærums 50 vel ble kontaktet og bedt om å gi innspill og tilbakemeldinger fra sine områder. Disse innspillene er et nyttig grunnlag for den nye utgaven.

«Nye snarveier» - en gave til Bærums befolkning

Den nye publikasjonen er planlagt som en variert samling av tekst, bilder og kart der hvert vel får et eget oppslag. Eksempler på områder som er blitt borte (nedbygget) blir dokumentert.

Skal vi dømme etter forrige utgave fra 2008, kan vi glede oss til en vakker, innholdsrik, tankevekkende, informativ og meget interessant publikasjon, som blir en flott gave fra femtiårsjubelanten Naturvernforbundet i Bærum. 🐦

Kilder:

- Bærum kommunes hjemmesider
- Kommuneplanens samfunnsdel (2021-2040) <https://www.baerum.kommune.no/globalassets/styrende-dokumenter/kommuneplan-samfunnsdel/kommuneplanens-samfunnsdel-2021-2040.pdf>
- Presentasjon fra Statsforvalterens Landbruksavdeling v/M Gjengedal på Naturvernforbundet i Bærums åpne møte 10.10.2017
- SSB befolkningsutvikling

Utsikt over Kolsås-Dælivann. FOTO: ANNA BORG.

Naturvernforbundet i Bærum fyller 50!

Tekst: Kari Balke Øiseth og Liv Hilde Vårvik Lien
Naturvernforbundet i Bærum

Naturvernforbundet i Bærum feirer jubileum i år. Det er 50 år siden laget ble stiftet, det skjedde 29. august 1972 på et møte i Sandvika kino. Vi ønsker å bruke jubileumsåret for å få mer oppmerksomhet om betydningen av naturmangfold og den verdifulle naturen i Bærum.

Mye har skjedd i Bærum siden 1972. Den gangen hadde kommunen ca. 79 000 innbyggere, nå er vi blitt ca. 50 000 flere: i 3. kvartal 2021 sier SSB at vi var 128 760. Dette har medført nedbygging av svært mye natur og naturmang-

fold. Samtidig har det skjedd gledelige ting for naturen, for eksempel vern av Kolsås-Dælivann som landskapsvernområde i 1978 og markaloven fra 2009.

Vi kommer til å dokumentere historien til Naturvernforbundet i Bærum gjennom disse 50 årene, og utgi den som en nettpublikasjon på hjemmesidene våre.

Insektene er helt sentrale i naturmangfoldet og økosystemene, og er noen utrolig fascinerende dyr. I tilknytning til årsmøtet vårt 9. mars vil Anne Sverdrup-Thygeson, professor i bevaringsbio-

logi, holde foredrag om insekter. Hvorfor er insektene nyttige for oss, og hva truer dem? Vi kjenner ingen andre enn henne som forteller så levende fra insektenes verden! (Vi i NiB håper intenst at vi denne gangen kan få gjennomføre årsmøtet og foredraget uten at Covid-19 er til hinder.)

Den store markeringen skjer søndag 25. september på Sjøhol-Humlene er viktige pollinatorer.
FOTO: ANNA BORG.

men. Det legges opp til en dag for hele familien, og alle innbyggerne i Bærum vil bli invitert ved annonsering i Bæringen og Budstikka. Vi håper på godt vær slik at mange av aktivitetene kan foregå utendørs. Programmet vil være inspirert av naturen med opplevelser, lek og konkurranser, og det vil være mye å se og lære for alle aldersgrupper. Det blir gratis servering av pølser og kaker, brus og kaffe. Musikk hører også med til en festdag som denne. Ordføreren kommer og setter en spiss på feiringen. Markeringen starter etter planen kl. 11 og varer til kl. 15.

Vi ønsker også å gi en gave til kommunen og til Bærums befolkning. I 2008 ga NiB ut publikasjonen *Snarveier til trivsel – 150 grønne lunger i Bærum*. Denne blir nå revidert og vil komme i en ny versjon i 2022. Se også egen artikkel om Grønne lunger i Bærum. Til sommeren gir vi ut den nye publikasjonen. Vi håper den vil være til glede for mange av Bærums innbyggere, og at den vil inspirere og påvirke kommunen til å ta vare på verdifulle grøntområder.

Nøttekråka vil komme i to utgaver i 2022. Jubileumsnummeret vårt vil etter planen bli utgitt i september.

For å hjelpe oss med å gjennomføre 50-årsjubileet har vi engasjert Finn-Olav Berglie som koordinator, og vi ser fram til å samarbeide med ham.

Finn-Olav Berglie er engasjert som jubileumskoordinator

Vi tar sikte på flere arrangementer og aktiviteter som medlemmene vil få informasjon om gjennom NiBs nyhetsbrev. Følg også med på facebook-siden vår! 🦉

Arealdelen i ny kommuneplan: hva med naturmangfoldet?

I Nøttekråka 1-2021 var det en omtale av arbeidet med ny kommuneplan i Bærum. Nå er samfunnsdelen av kommuneplanen vedtatt, og arbeidet med arealdelen av planen pågår. Arealdelen blir testen på om Bærum vil ta naturmangfold på alvor.

Tekst: Kari Balke Øiseth
Naturvernforbundet i Bærum

Som kjent er endret arealbruk den største trusselen mot naturmangfoldet, og arealbruk vedtas i stor grad i den enkelte kommune. Ansvar for å ta vare på natur og naturmangfold er derfor et stort ansvar for våre lokale politikere. Gjennom den kommunale planleggingen blir det bestemt hvordan arealer skal brukes – hva som skal bygges av boliger, skoler, næringsbygg og veier, og hvor de skal bygges.

Samfunnsdelen gir mål for utviklingen

Den vedtatte samfunnsdelen av kommuneplanen 2021-2040,

som alle kan lese på kommunens nettsider, har fire hovedmål med tilhørende delmål og strategier.

1. I Bærumsamfunnet jobber vi sammen for å skape gode liv og like muligheter
2. Bærumsamfunnet er attraktivt og inkluderende
3. Bærumsamfunnet er klima- og miljøkløkt
4. Bærum kommune er handlekraftig og innovativ

Naturvernforbundet i Bærum er mest opptatt av hovedmål 3, der et delmål er «Bærum tar vare på naturen og sikrer naturmangfoldet og økosystemet» og strategiene for å nå dette delmålet, se bilde.

Et viktig spørsmål er hvor fort Bærum skal vokse. Forslaget til

Bærum tar vare på naturen og sikrer naturmangfoldet og økosystemet

Derfor skal vi:

- Sikre god tilgang til grøntområder og offentlige rom fra fjorden til marka
- Sikre ren luft, rent vann og hindre forurensning og forsøpling
- Ha kunnskapsbasert og forutsigbar forvaltning av sjø og landarealer
- Kartlegge og sikre natur og arts mangfold
- Ta vare på og videreutvikle jord og skogressurser, samt marine og mineralske ressurser
- Legge til rette for bærekraftig forvaltning av økosystemene i havet, langs kysten og på land, og stanse og reversere tap av biologisk mangfold
- Ta vare på nærmaturen i form av "hundremeterskoger", grønne lunger og små grønne korridorer i byggesonen
- Legge til rette for å sikre og utvikle grønne og blå strukturer som bidrar til ivaretagelse av arts mangfoldet

planprogram for samfunnsdelen av kommuneplanen la etter NiBs mening opp til altfor høy befolkningsvekst. Da utkastet til samfunnsdel kom på høring sto det imidlertid ikke noe om forventet utvikling i folketall.

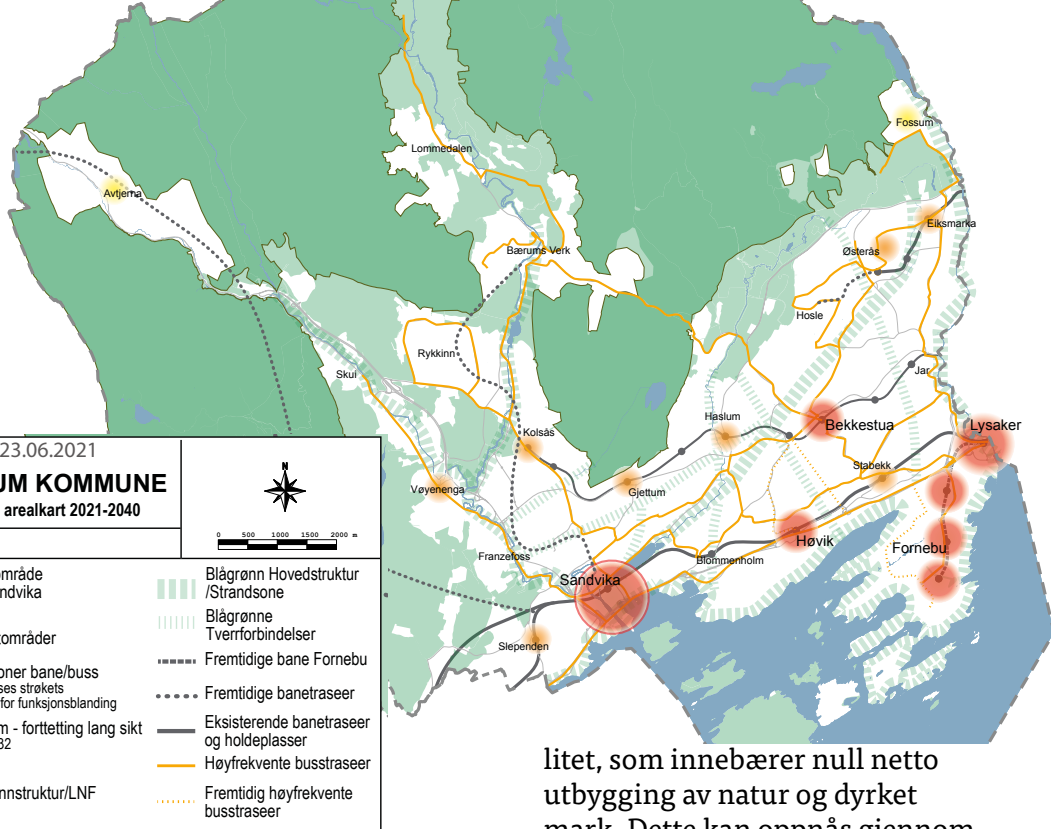
NiB, og sikkert mange flere, etterlyste anslag for befolkningsvekst, som jo er helt avgjørende for hvor mange boliger og hvor omfattende velferdstjenester kommunen vil trenge i framtida.

I den endelige samfunnsdelen står det at «Bærum skal fortsatt ta sin relative andel av befolkningsveksten i Osloregionen, og legge til rette for at kommunen oppnår god demografisk balanse.» Hva dette betyr har de ikke tallfestet. Så vidt NiB kan forstå, vil det bety at Bærum kan redusere utbyggingen av nye boliger betydelig fra dagens nivå på i underkant av 700 nye boliger hvert år.

Samfunnsdelen omfatter også en langsiktig arealstrategi, som skal være retningsgivende for arbeidet med arealdelen av kommuneplanen. Arealstrategien sier bl.a. at 90 prosent av nærings- og boligbygging skal skje i kollektivknutepunkter og prioriterte vekstområder med god kollektivbetjening. Fortetting i resten av kommunen skal begrenses. De prioriterte vekstområdene i arealstrategien er Sandvika, Fornebu/Lysaker og Bekkestua/Høvik, se strategisk arealkart.

Arealdelen blir viktig!

NiB mener arealstrategien kan være et godt grunnlag for en arealbruk som i større grad enn hittil tar vare på naturverdiene i Bærum. Våre viktigste bekymringer er knyttet til om prinsippene

i arealstrategien faktisk kommer til å bli fulgt, og om hvor fort Bærum skal vokse. Arealdelen av kommuneplanen, som konkretiserer den langsiktige arealstrategien, blir derfor veldig viktig. Arealdelen må også følge opp målene og strategiene i samfunnsdelen.

Forslaget til planprogram for arealdelen hadde høringsfrist i september 2021. Planprogrammet er en beskrivelse av hvordan det skal arbeides med arealdelen, og hvilke spørsmål som skal utredes. Samtidig med at planprogrammet var på høring, inviterte kommunen til konkrete forslag om endret arealbruk. Det kom inn rundt 150 slike forslag, mange av dem var ønsker om å bygge nye boliger.

NiB er opptatt av arealnøytra-

litet, som innebærer null netto utbygging av natur og dyrket mark. Dette kan oppnås gjennom økt gjenbruk og fortetting av arealer som allerede er utsatt for menneskelige inngrep. Arealnøytralitet er viktig for å kunne ta vare på natur og naturmangfold. I høringsinnspillet vårt etterlyste vi konkret innsats på dette området:

«Arealnøytralitet er vakkert, men uforpliktende omtalt. Vi mener Bærum må ta sikte på å bli en arealnøytral kommune. Dette forutsetter innføring av arealregnskap. Planprogrammet må konkret omfatte en vurdering av hvordan Bærum skal innføre arealregnskap. Et slikt regnskap vil uansett være nyttig, selv om kommunen ikke skulle vedta full arealnøytralitet.»

Dette ble fulgt opp i det endelige planprogrammet, om enn litt uforpliktende:

Avløs gård er en av Bærums grønne lunger der Selvaag Bolig ASA ønsker å bygge. FOTO: BJØRG PETRA BREKKE.

- « • Vurdere metode og verktøy for å innføre arealregnskap
• Kartlegge hvordan kommunen skal jobbe mot arealnøytralitet»

Vi etterlyste også den varslede strategien for naturmangfold. Forutsetningen fra kommunestyret var at den skulle danne grunnlag for arbeidet med arealdelen av kommuneplanen. Arbeidet med strategien ble endelig startet opp høsten 2021, og arbeidet skjer nå samtidig med at arealdelen blir utarbeidet.

De sentrale diskusjonene om arealbruk foregår i kommunens planutvalg. I sitt møte 9. desember 2021 behandlet de endelig planprogram for arealdelen. Uka etter ble planprogrammet fastsatt i Formannskapet, og det kan nå leses på kommunens nettsider.

Planutvalget besluttet også å avvise ca. 40 forslag om endret arealbruk uten nærmere vurderinger. Dette skyldtes av forslagene ikke var i tråd med prinsippene i arealstrategien: det var i stor grad utbyggingsforslag som ikke ligger i knutepunktene og som ville gå ut over natur og dyrket mark. Et eksempel på forslag som er avvist, er forslag fra Selvaag Bolig ASA, som ønsker å bygge boliger på Avløs gård og Store Stabekk gård. I tillegg ba utvalget om en nærmere vurdering av en rekke andre forslag som også ser ut til å bryte med arealstrategien.

NiB er glad for at prinsippene i den nye arealstrategien foreløpig ser ut til å bli vektlagt. Det er ikke alltid slike prinsipper holder når de møter grunneiere og utbyggere! Når høringsforslaget på ny arealdel blir lagt fram en gang til sommeren skal vi bidra med synspunkter så aktivt vi kan. Ambisjonen er at Bærum skal bli en arealnøytral kommune som tar vare på naturmangfoldet.

Mer om noen av plansakene i 2021

Tekst: Finn Otto Kvillum
Naturvernforbundet i Bærum

Høringsuttalelse til utkastet til kommuneplanens samfunnsdel

Vi var glade for at klima- og miljømessig bærekraft hadde fått større plass enn det hadde i forslaget til planprogram. Et viktig spørsmål var dog hva slags alternativer for befolkningsutvikling som skulle legges til grunn. Dette var et sentralt spørsmål da forslaget til planprogram var på høring, men ikke berørt i høringsutkastet til samfunnsdelen.

Høringsutkastet skjulte også problemet med målkonflikter. Jo sterkere vekst, jo større vil den mulige målkonflikten mellom utbygging og vern av naturmangfold kunne bli. Høringsutkastet sa at natur- og artsmangfold skal sikres. Dette må bety at i avveiningen mellom nedbygging og sikring av naturmangfold, må naturen vinne. Utryddede arter og ødelagte naturtyper kan ikke erstattes.

Vi ba også om at kommuneplanens samfunnsdel i større grad enn den nåværende må sørge for en forpliktende oppfølging av målene som settes. Det er ikke tilstrekkelig å vise til andre relevante dokumenter der dette skal følges opp.

Bærum forventes å ta en stor andel av boligbyggingen rundt Oslo ifølge høringsdokumentet. Vi mener at boligbyggingen må reduseres for å redusere presset på arealene. Dette virker også rimelig, gitt den generelle befolkningsutviklingen. Med en 20 % reduksjon i boligbyggingen viste

figuren i dokumentet at befolkningsveksten likevel vil ligge over det høyeste alternativet fra SSB. Vi mente derfor at boligbyggingen må reduseres med 25 %.

Et av de fire hovedmålene i samfunnsdelen er «Bærumssamfunnet er klimaklokt». Målet må være «Bærumssamfunnet er klima- og naturklokt».

Det er tydelige konflikter mellom fortetting og grønnstruktur. Vi mente at grøntområder, grønne lunger og grønnstruktur må styrkes i samfunnsdelen. Det må settes mål gjennom en overordnet grønnstrukturplan og et grøntregnskap.

Innspill til planprogrammet for kommuneplanens arealdel

I innspillet ba vi om at arealstrategien måtte bli mer forpliktende og forutsigbar. Vi påpekte at det hadde vært flere brudd på den, for eksempel Jarenlia og Staversletta. Vi ba også om at det i den nye kommuneplanen blir lagt opp til at Bærum skal bli en arealnøytral kommune, dvs. null netto nedbygging av natur og dyrket mark. Dette kan oppnås gjennom økt gjenbruk og fortetting av arealer som allerede er utsatt for menneskelige inngrep. Det må også føres et arealregnskap og innføres en arealavgift for å redusere presset på natur. Vi sa oss fornøyd med at kommunedirektøren hadde bedt om at det utarbeides en strategi for naturmangfold som legges til grunn for revideringen av kommuneplanens arealdel.

I 2020 startet FNs verdenstiår

Kleven gård ligger i utbyggingområdet på Ballerud, og har stått i fare for å bli revet.

FOTO: SUNNIVA SCHJETNE.

for restaurering av natur. Vi ba om at kommunen i sin strategi for naturmangfold kartlegger aktuelle områder for restaurering, særlig der det forekommer truede arter.

Høringsuttalelse til planprogrammet for kommuneplanens arealdel

Vi uttrykte at vi i stor grad var fornøyd med arealstrategien i samfunnsdelen og prinsippene som står under overskriften «Klima og miljømessig dimensjon: Bærumssamfunnet er klima- og miljøklokt». Det må imidlertid være en forpliktende oppfølging av disse prinsippene.

Vi ba også om at planprogrammet og arealdelen må omtale planlagt utbyggingstakt. Samfunnsdelen legger opp til at «Bærum fortsatt skal ta sin relative andel av befolkningsveksten i Osloregionen», men hva betyr dette for takten i boligbygging? Bærum legger opp til å bygge 700-750

boliger per år, mens SSBs vekstprognose tilsier at Bærum skal vokse fra ca. 129.000 innbyggere nå til vel 150.000 i 2050. Men da er det nødvendig å bygge kun ca. 352 boliger årlig, ikke 700-750 som kommunen har lagt opp til!

Arealnøytralitet er vakkert, men uforpliktende omtalt i planprogrammet. Vi ba om Bærum må ta sikte på å bli en arealnøytral kommune, men det forutsetter innføring av arealregnskap.

Selv om planprogrammet omtaler naturmangfold i diverse sammenhenger, er strategien ikke nevnt. Vi mente at naturmangfoldstrategien må implementeres i kommuneplanens arealdel gjennom klare og direkte henvisninger i arealbestemmelsene.

En annen oppgave i planarbeidet gjaldt «Strandsone og vannarealer – tilgjengelighet, arealbruk og kyststivurderinger». Vi understreket at dette er en viktig oppgave. Det må utarbeides en egen

kommunedelplan for bruk og vern av kystsonen. Den ble påbegynt for noen år siden, men så droppet.

Høringsuttalelse til Bærums klimastrategi

Det er viktig med en ambisiøs klimastrategi, og vi berømmet kommunens ønske om å gå foran som et godt eksempel i klimaarbeidet. Vi mente likevel at strategien kunne forbedres. Vårt viktigste innspill var at klimakrisen og naturmangfoldkrisen må vurderes under ett. Bærum må både bli klimaklok og naturklok. FNs bærekraftsmål er viktige i denne sammenheng.

Ifølge strategien er utfordringen at en reduksjon i klimagassutslipp spesielt er knyttet til forventet befolkningsvekst og målet om nullvekst i persontransporten. Vi mente Bærum legger opp til en for høy befolkningsvekst som ikke bare utfordrer klimagassutslippet, men også naturmangfoldet.

Vi savnet en omtale av måloppnåelse og henviste til høringsutkastet for kommuneplanens samfunnsdel der det står at Bærum kommune skal «Føre klimaregnskap og klimabudsjett for å nå våre mål».

Det er positivt at kommunen hadde tatt opp langsiktig karbonlagring i naturområder. Vi presiserte at dette må bety at naturområder og dyrket mark ikke skal nedbygges.

Høringsuttalelse Ballerud og Kleven gård

Innledningsvis minnet vi om at vi sammen med bl.a. Fortidsminneforeningen hadde bedt om at utbyggingen på Ballerud må skrinlegges. Dersom den ikke skrinlegges, mente vi at den bør begrenses til det arealet som allerede er ødelagt av tidligere Ballerud hagesenter.

Hva angår Kleven gård må dyrkbar jord og kulturminner vernes. Jorda kan drives for eksempel som parsellhager, barnebondegård eller være en jordreserve.

Planutvalget har bedt om at det utarbeides et alternativ med en grønn korridor gjennom planområdet. Vi støttet at den ble lagt inn i planen for å sikre en tilnærmet sammenhengende grønn forbindelse mellom Bekkestua og Høvik.

Videre ba vi om at Bekkestubekken åpnes der den nå krysser Ballerudjordet i rør. Det er viktig for fugle- og dyrelivet at bekker i rør åpnes. Med vegetasjonssoner rundt bekken øker også fordrøy-

ningen av vannmasser ved kraftig nedbør. Vi ba også om at den gjen-grodde gårdsdammen restaureres, slik at den igjen kan gi levevilkår for salamander og andre rødlistearter som har holdt til der.

Merknader til utvidelsen av steinbruddet på Steinshøgda

Vi ga uttrykk for at dersom utvidelsen realiseres, bør Marka utvides med et areal tilsvarende det som går tapt, fortrinnsvis i Bærumsmarka.

Når vi i utgangspunktet ikke motsetter oss dette tiltaket, så er på grunn av de store utfordringene knyttet til håndtering av overskuddsmasser fra store infrastrukturprosjekter i Bærum. Vi mener at en utvidelse av pukkverket på Steinshøgda i så stor grad som mulig må motta og gjenbruke disse overskuddsmassene.

Vi minnet om kommuneplanens bestemmelse §9.1 som lyder: *Åsprofiler, høydegrad, landskapssilhuetter og stedsegen vegetasjon skal ivaretas.* Vi henviser også til Klima- og miljødepartementets godkjennelsesbrev der

det blant annet står: *Det forutsettes at det innenfor planavgrensningen etableres en bred vegetasjonsskjerming mellom omliggende skog og steinbruddet. Landskapshensyn skal tillegges betydelig vekt.*

Kommunen hadde senere konkretisert at vegetasjonsskjermingen bør være på minst 40 meter. Vi mente at bredden på vegetasjonsskjermingsbeltet må være på minst 100 meter, i hvert fall i nordøst. Dette for å beskytte Vintermyrene og stien/skiløypa fra Stein til Fiskelaustjern.

Innspill til Steinskogen høydebasseng og vannledning

Vi refererte til rapporten fra Multiconsult med utredning av ulike alternativer for plassering av nytt høydebasseng. Vi delte imidlertid ikke rapportens synspunkt på at alternativ 5 er det beste. Etter vårt syn må det være langt bedre at vannbassenget legges innenfor området til Kolsåsbakken. Dette området er allerede svært påvirket av inngrep og ligger utenfor Kolsås – Dælivann landskapsvernområde. 🦉

Vintermyrene og stien/skiløypa fra Stein til Fiskelaustjern må beskyttes når steinbruddet på Steinshøgda skal utvides.

FOTO: BJØRG PETRA BREKKE.

ÅRSMELDING 2021 for Naturvernforbundet i Bærum (NiB)

Merknader til igangsatt planarbeid og høringsuttalelser til planer

De fleste av NiBs høringsuttalelser og merknader/innspill kan leses i sin helhet på NiBs nettsider, www.baerumsnatur.no under «Saker». Sakene som er merket med ** blir nærmere omtalt i egen artikkel i dette bladet.

Innspill og merknader til igangsatt planarbeid

Merknader sandlager Økriveien. Sendt 11.01.2021

**Innspill til planprogram for kommuneplanens arealdel. Sendt 24.01.2021

**Innspill Steinskogen høydebasseng og vannledning. Sendt 05.04.2021

**Merknader til utvidelse steinbrudd Steinskogen. Sendt 13.04.2021

Innspill Snoveien 17-19 til komm.adm. og kopi til Planutvalgets Eirik Bøe. Sendt 23.06.2021

Merknader småbåthavn i Bjørnsvika. Sammen med Bærum Elveforum, sendt 11.08.2021

Innspill til naturmangfoldstrategi - lokalt viktige naturområder. Sendt 10.10.2021

Merknader til detaljregulering Fornebu brygge. Sendt 16.11.2021

Høringsuttalelser

Reguleringsplan for Eineåsen ungdomsskole. Sendt 08.01.2021

**Kommuneplanens samfunnsdel. Sendt 25.03.2021

**Klimastrategi 2030. Sendt 29.03.2021

Endring av detaljregulering for nytt vannbehandlingsanlegg på Kattås. Sendt 26.04.2021

**Områderegulering Ballerud – Johs Faales vei 80-100 – Kleivveien 22. Sendt 10.09.2021

**Planprogram for kommuneplanens arealdel. Sendt 11.09.2021

Klager

Ringeriksveien 187, klage på dispensasjon fra kommunedelplan. Sendt 30.03.2021.

Eierne får bygge nytt lager delvis innenfor et naturområde. Klagen førte ikke fram.

Brenna Gårdsvei 100. Klage på at

Planutvalget tillater midlertidig lagring av kjøretøy. Klage sammen med Skui Vel, Bærum Elveforum og Bærum Natur- og Friluftsråd, sendt 2. desember 2021. Klagen er ikke avgjort.

Praktiske aktiviteter

Slåtte- og rakedugnad på Gjettumbråten

Også i 2021 ble slåtte- og rakedugnad gjennomført på to dager. Lørdag 14. august kom Jan Häusler fra Naturvernforbundet i Asker med slåmaskin og slo mesteparten av enga. Gresset tørket på bakken frem til tirsdag 17. august. Sju voksne og ett barn kom til rakedugnaden, hvorav én «ny» frivillig. Også den sosiale delen av dugnaden er viktig, men dugnadsgjengen holdt god avstand i kakepausen.

I tillegg har dugnadsleder Zsuzsa Fey som vanlig luket einstape på enga. Det ser ut som om lukingen siden 2013 har hatt svært god effekt. Total timebruk var 46 timer.

Søppeldugnader i 2021

NiB plukket også i 2021 søppel langs kyststien på Fornebu på oppdrag fra Bærum kommune. 20. mai var vi 12 personer i dugnadsgjengen, og 8. september 13 personer. Vi ryddet samme rute som tidligere. Det er lite «klassisk» søppel på Fornebu for tiden, men 20. mai fokuserte vi på en haug metallskrot ved Storøykilen og

En fornøyd dugnadsgjeng har avsluttet rakingen på Gjettumbråten. FOTO: HENNING SPIELKAVIK.

NiBs ryddegjeng med en tung metallør fra flyplasstiden. FOTO: MORTEN BERGAN.

Det er stort behov for innsats mot kjempebjørnekjeks på Lerduebanen! FOTO: ØYSTEIN SVERDRUP.

Området rundt Tjersrudtjern er en av de verdifulle grønne lungene i Bærum. FOTO: BO WINGÅRD.

et gammelt oransje bygningsgjerde, til sammen 106 kg, som ble levert på lsi. 8. september leverte vi 111 kg, bl.a. en gammel metalledør funnet i Kokså. Ellers ble en del skrot som var for tungt for oss rapportert til Bærum kommune. Sjøpeldugnader er hyggelige aktiviteter som også gir inntekter til NiB.

NiBs arbeid med kjempebjørnekjeks i 2021

Deltagersituasjonen er tilfredsstillende, med 27 personer på dugnadstlisten. I tillegg var det flere familiemedlemmer som deltok.

Bekjempelsen av kjempebjørnekjeks virker. Det er nå betydelig færre planter i områdene våre, og arbeidsmengden er redusert. 15 områder er helt avsluttet. Et nytt område syd for Glitredammen har kommet til. I tillegg har vi bekjempet kanadagullris ved den nye gravlunden på Lilleøya. I år brukte dugnadsgjengen til sammen 290,75 timer, mot 375,75 timer i 2020.

NiB har inngått en egen avtale med Norges Skytterforbund om å bekjempe kjempebjørnekjeks på Hjorthøibanen og Lerduebanen. Etter at en anleggsgartner sprøytet sommeren 2021 for å få ned antallet planter til håndterlig nivå, skal vi ta oss av etterveksten.

Se ellers NiBs hjemmeside her:

<https://naturvernforbundet.no/noa/berum/bekjempelse-av-kjempebjørnekjeks-i-barum-article38774-2206.html>

Andre saker

Publisering - nettsidene og Facebook

NiBs bruk av Facebook gir flere muligheter til publisering av bilder fra forskjellige arrangementer, informasjon om kommende arrangementer og dialog med medlemmer gjennom kommentarfeltet. Arrangementsoversikten publiseres også på hjemmesiden.

Nettsidene oppdateres kontinuerlig med informasjon om vårt arbeid - høringsuttalelser, merknader til planer, relevante presseklipp og artikler om aktuelle temaer.

Nyhetsbrev

I løpet av 2021 ble det sendt ut fem nyhetsbrev. Sammenlignet med andre organisasjoner har NiB relativt høye tall av brukere som åpner nyhetsbrevet. Derimot er det litt færre enn gjennomsnittet som åpner lenker til artikler på hjemmesiden.

Kartlegging av naturmangfold

Kommunen har utvidet kartleggingen av naturmangfold. NiB har spilt inn kalkmarkslokalteter i kystsonen på Ostøya, Snarøya og Fornebulandet som vi mener det er ekstra viktig å kartlegge. Våre foreslåtte områder ble inkludert i kommunens kartlegging 2021.

Grønne lungener i Bærum

I 2008 ga NiB ut publikasjonen *Snarveier til trivsel - 150 grønne lungener i Bærum*. Denne blir nå revidert og vil komme i en ny versjon i 2022. Hensikten med arbeidet er å skape bevissthet om verdien av å ha grønne lungener i nærmiljøet og bidra til å sikre dem for fremtiden. Målgruppen er politikere, planleggere, velforeningene og bæringer.

Wenche Landaas er engasjert som forfatter. Styrets medlemmer har i 2021 lagt ned en betydelig innsats for å klarlegge status og ta bilder.

Forslag om etablering av hummerfredningssoner

Vi tok 07.04.2021 initiativ til etablering av et hummerfredningsområde med en oppfordring til Bærumspolitikere om at også Bærum kommune burde opprette et slikt område - med forslag utenskjærs Ostøya og rundt Gåsøya i Vestfjorden.

Ulovlighetsaker

Graving på grunnlendt kalkmark, Granly/Høvik. Varsel sendt kommunen 20.01.2021

Jubileumskomiteé

I 2022 er det 50 år siden NiB ble opprettet. En jubileumskomiteé med Liv Hilde Vårvik Lien som leder har arbeidet med å planlegge jubileet, gjennom møter og befaringer.

Tjernsmyrtjern

I 2021 startet FNs tiår for naturrestaurering. NiB er med på et prosjekt for å gjenskape det gjengrodde Tjernsmyrtjernet på Lysaker. I 2021 bevilget vi kr 40 000 til oppstart av prosjektet..

Mediedekning/Omtale

- Artikler publisert i Budstikka:
- 25. januar: Ta vare på grøntområdene på Bekkestua. Sunniva Schjetne
- 30. januar: Steinmasser til Danmark? Kari Balke Øiseth
- 6. februar: Avvis forslaget i sin helhet (om Ballerud/Kleven). Kari Balke Øiseth og Elisabeth Blichfeldt (Fortidsminneforeningen i Bærum)
- 9. februar: Stigmatisering av de svakeste (om Busoppveien). Liv Hilde Vårvik Lien
- 12. mai: Vil Bærum støtte en ambisiøs naturavtale? Kari Balke Øiseth
- 20. mai: Opprett fredningssoner for hummer i Bærum. Morten Bergan
- 26. mai: Bærums spesielle naturansvar. Finn Otto Kvillum
- 29. juni: Noen fakta om jordvern i Bærum. Finn Otto Kvillum
- 3. september: Bærum Næringsråd kritiserer politikere for å være politikere. Kari Balke Øiseth og Elisabeth Blichfeldt (Fortidsminneforeningen i Bærum)
- 12. oktober: Boligprosjektet på Godthaab – en svært dårlig idé. Finn Otto Kvillum og Kari Balke Øiseth
- 23. oktober: Utbygging på Godthaab – fremdeles en dårlig idé. Kari Balke Øiseth

Verving av medlemmer og medlemstall

NiBs mål er at 1,5 prosent av Bærums befolkning, eller vel 1900 personer, skal være medlemmer. I 2021 hadde NiB én vervestand ved Burudvann. Pr. 31.12.2020 var det 1636 medlemmer, mens det var 1640 per 31.12.2021.

Arrangementer og deltakelser

Årsmøtet 2021

På grunn av koronasituasjonen måtte årsmøtet holdes digitalt. Årsmøtet 2021 ble gjennomført 16. mars, med 20 deltakere. Se ellers protokollen som står etter årsmeldingen.

Åpent møte med planutvalget: Bærum by eller bygd?

31. august arrangerte vi et åpent møte sammen med Fortidsminneforeningen i Bærum. Møtet ble holdt i Kunnskapssenteret i Sandvika, og det kom ca. 40 tilhørere. Etter korte innledninger fra de to foreningene, ble politikerne i Planutvalget utfordret på hvordan de vil ta vare på naturmangfold og kulturminner. Temaet var særlig relevant fordi Bærum er i ferd med å utarbeide ny kommuneplan.

Eiksmarka Rotary

26. oktober holdt vi foredrag i Eiksmarka Rotary: «Naturvernforbundet i Bærum – hvem er vi, hva vil vi, og hva gjør vi?»

Nye smittevernregler medførte at kaken til dugnadsgjengen havnet hos Frelsesarmeen.

FOTO: BO WINGÅRD.

Julemøte for dugnadsdeltagere og styremedlemmer

8. desember var dugnadsdeltakerne invitert til Bekkestua bibliotek for et enkelt måltid sammen med styret. Dessverre måtte møtet avlyses på kort varsel pga. nye smittevernrestriksjoner. Innkjøpt kake ble gitt til Frelsesarméens varmestue i Sandvika.

Leder og styremedlemmer har deltatt på følgende i 2021:

- 18. januar. Møte med Bærum MDG (digitalt)
- 9. mars. Årsmøte NOA (digitalt)
- 6. mai. Informasjonsmøte om Kattås vannbehandlingsanlegg
- 8. august. Røskedugnad kanadagullris med Norsk Botanisk Forening på Lilløyplassen
- 2. september. Informasjonsmøte om utbygging på Ballerud (digitalt)
- 7. september. Møte med Marinreparatørene og Bærum kommune om hummerfredningssone i Vestfjorden (digitalt)
- 28. september. Informasjons-/diskusjonsmøte om Fornebu brygge (digitalt)

NiB-styret 2021. Fra venstre: Liv Hilde Vårvik Lien, Bo Wingård, Sunniva Schjetne, Morten Bergan, Bente Tovik, Kari Balke Øiseth, Anna Borg og Finn Otto Kvillum. Elin Kampenhaus og Tomas Westly var ikke til stede.

FOTO: FINN-OLAV BERGLIE.

Årsmøteprotokoll og regnskap 2021

- 29. september. Miljøseminar på Christian Radich i Lysakerfjorden med EntrepreneurShipOne
- 18. oktober. Møte med Bærum kommune om kjempebjørnekjeks og utvidelse av prosjektet med bekjempelse av fremmedarter
- 27. oktober. Møte hos stiftelsen Godthaab om revidert planinitiativ
- 9. november. Besøk hos NOA bl.a. for å se på Naturkassene
- 12. november. BIO-konferansen «DE UMISTELIGE - om tap av arter og arealer, og forsøket på å reparere»
- 7. desember. Stort styremøte i NOA (digitalt)
- 9. desember. Møte mellom Bærum Natur- og Friluftsråd og Bærum kommune

Styret og andre tillitsverv

Det ble avholdt 12 styremøter i 2021, sju av dem digitale.

Mye informasjon ble utvekslet pr. e-post og i sharepoint. 14. juni dro styret på befaringsprosjekter på Gjettum.

Styret

Leder: Kari Balke Øiseth

Nestleder: Liv Hilde Vårvik Lien

Styremedlemmer

Morten Bergan - kontaktperson til Lilløyplassen naturhus

Anna Borg

Elin Kampenhaus

Finn Otto Kvillum

Sunniva Schjetne

Bente Tovik

Tomas Westly

Bo Wingård - kontaktperson til Bærum Elveforum

Revisor: Øystein Berg

Regnskapsfører: Norges Naturvernforbund

Valgkomité

Björg Petra Brekke, leder

Knut Bjerke

Bjørn Frodahl

Årsmøteprotokoll Naturvernforbundet i Bærum 2021.

Sted; Digitalt møte på Zoom . Tilstede; ca 20 personer

Tid: 16. Mars 2021 kl 1800-1900

1. Møteledelse

Tomas Westly ble valgt som møteleder og referent. Ole Andreas Lilloe-Olsen og Björg Petra Brekke ble valgt til å underskrive protokollen

2. Konstituering:

Styreleder Tomas Westly ønsket velkommen og det var ingen innvendinger til innkalling og dagsorden.

3. Årsmelding og regnskap for 2020.

Tomas Westly orienterte om styrets arbeid og gjennomgikk regnskap for 2020. Resultatet viser et overskudd på 151 286 kr og en egenkapital på 928 501 kr. Etter gjennomgang av revisors beretning ble årsmelding og regnskap enstemmig vedtatt.

4. Arbeidsprogram og budsjett for 2021.

Budsjettet for 2021 ble lagt frem. Det legges opp til et underskudd på 114 500 kr. Enstemmig vedtatt.

Tomas Westly gikk gjennom styrets forslag til arbeidsprogram. Enstemmig vedtatt.

5. Valg

Forslag til nytt styre fra valgkomiteen:

Leder	Kari Balke Øiseth, Tanum	1 år	På valg som leder ikke på valg som styremedlem.
Nestleder	Liv Hilde Vårvik Lien, Jar	1 år	På valg som nestleder Ikke på valg som styremedlem.
Styremedlem	Finn Otto Kvillum, Gjettum	1 år	Gjenvalg
Styremedlem	Bo Wingård, Jar	2 år	Gjenvalg
Styremedlem	Anna Borg, Bekkestua	1 år	Ikke på valg
Styremedlem	Morten Bergan, Snarøya	1 år	Ikke på valg

Årsmøteprotokoll Naturvernforbundet i Bærum 2021.

Styremedlem	Tomas Westly, Bærum Værk	2 år	Gjenvalg
Styremedlem	Elin Kampenhaus, Eiksmarka	2 år	Gjenvalg
Styremedlem	Sunniva Schjetne, Gjønnnes	2 år	Gjenvalg
Styremedlem	Bente Tovik, Jar	1 år	Ny, velges for 1 år

Valgkomiteens forslag ble enstemmig vedtatt.

Styrets forslag til ny valgkomite; Bjørg Petra Brekke (ny); leder

Bjørn Frodahl

Knut Bjerke

Forslaget enstemmig vedtatt.

Revisor: Øystein Berg tok gjenvalg. Enstemmig godkjent.

6 Eventuelt og saker fremmet av medlemmer

Ingen saker fremmet

Tomas Westly takket avgående styremedlem Odd Roar Kristensen for arbeidet.

Årsmøtet ble med dette formelt avsluttet.

Tomas Westly

(referent)

Protokoll godkjent:

Ole Andreas Liloe-Olsen

Bjørg Petra Brekke

Uttalelse fra valgt revisor:

Jeg har revidert årsregnskapet for Naturvernforbundet i Bærum for regnskapsåret 2021. Regnskapet viser et overskudd på 75.096 kroner.

Etter min vurdering er årsregnskapet avgitt i samsvar med god norsk regnskapsskikk og gir et riktig bilde av organisasjonens økonomiske stilling per 31. desember 2021.

Revisjonen omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, og vurdering av innholdet i og presentasjon av årsregnskapet.

Jeg finner å kunne anbefale at det fremlagte årsregnskap godkjennes som Naturvernforbundet i Bærum sitt årsregnskap for 2021.

Østerås, 28.01.2022

Øystein Edvin Berg

Valgt revisor

oystein@geografen.no / mob: 412 00 242

Regnskap Naturvernforbundet i Bærum 2021

Inntekter	Noter	Regnskap 2021	Budsjett 2021	Regnskap 2020
Kontingent første år, nye medlemmer	2	34 350	20 000	23 598
Kontingent, andel fra NNV	2	56 537	50 000	51 647
NNV aktivitetstilskudd				
Kommunal støtte til driften				20 000
Tilskudd til Gjettumbråtan		17 000	17 000	17 000
Dugnader, kjempebjørnekjeks/Storøykilen	3	95 050	107 000	107 350
Diverse inntekter/salg		1 566		300
Grasrotmidler Norsk Tipping		9 940	7 000	7 423
Moms-kompensasjon		9 341	15 000	16 006
Gaver		3 000		
Renter		1 109	2 500	2 738
Sum inntekter		246 062	189 700	242 845

Kostnader		Regnskap 2021	Budsjett 2021	Regnskap 2020
Medlemsbladet Nøttekråka		52 429	55 000	41 149
Kostnader ved dugnadsarbeid		2 938	4 000	3 270
Prosjekt Tjernsmyrtjern		40 000		
Styremøter/årsmøte		6 780	10 000	10 283
Rekvizita, porto, postboks	4	4 293	5 000	3 027
Profilering		6 625	5 000	
Vervekostnader				
Personalkostnader	5			
Økonomitjenester	5	20 000	20 000	20 000
Oppmerksomhet, gaver, premier		2 542	5 000	3 935
Arrangementskostnader (Naturdag, Gjettumbråtan m.m.)		0	20 000	0
NiBs hjemmeside		0		0
Kurs, eksterne møter, faglitteratur				
Kontingenter og abonnemener		4 324	2 000	1 521
Kalendere for salg		9 306	5 000	9 692
Bankkostnader		2 940	2 000	1 899
Tilskudd til prosjekter			200 000	
Diverse kostnader		620		
Sum kostnader		152 796	333 000	94 776

Årets resultat	6	75 096	-114 500	151 286
-----------------------	----------	---------------	-----------------	----------------

Balanse

Eiendeler	Note	31.12.2021	31.12.2020
Kundefordringer (Kunstværket AS, fakturert, ikke mottatt 31/12)		3 000	
Bank, driftskonto		310 542	228 397
Bank sparekonto		701 213	700 104
Bank, skattetrekkkonto		0	0
Sum eiendeler		1 014 755	928 501

Gjeld og egenkapital	Note	31.12.2021	31.12.2020
Egenkapital 1.1	6	908 501	757 215
Årets overskudd		75 096	151 286
Egenkapital 31.12		983 597	908 501
Gjeld		31 158	20 000
Sum gjeld og egenkapital	6	1 014 755	928 501

Bærum den 18. januar 2022
styret for Naturvernforbundet i Bærum

Kari Balke Øiseth (sign.)
Leder

Morten Schau (sign.)
Naturvernforbundet
(regnskapsfører)

Innkalling til årsmøte Naturvernforbundet i Bærum

Onsdag 9. mars 2022
kl. 18:00
i Bekkestua bibliotek

Program

Kl. 18:00 Årsmøte

- Sak 1. Valg av møteleder, referent og protokollunderskrivere
- Sak 2. Godkjenning av innkalling, dagsorden og saker til eventuelt
- Sak 3. Godkjenning av årsmelding og regnskap
- Sak 4. Godkjenning av budsjett og arbeidsprogram for 2022
- Sak 5. Valg av nytt styre, revisor og valgkomité
- Sak 6. Valg av utsending til NNVs landsmøte 22.-24. april
- Sak 7. Eventuelt og innmeldte saker
- Sak 8. Utdeling av NiBs miljøvernpris

Kl. 19:00 Pause med kaffe/te og kringle

Kl. 19:30 Professor Anne Sverdrup-Thygeson holder foredrag om insekter: Hvorfor er insektene nyttige for oss, og hva truer dem?

Foredraget er åpent for alle!

Vel møtt!

Kari Balke Øiseth
Styreleder i Naturvernforbundet i Bærum

Returadresse:
Naturvernforbundet i Bærum
Pb. 252
1319 Bekkestua

ROLF OTTESEN AS

er takknemlige for å samarbeide med
Naturvernforbundet i Bærum

Rolf Ottesen AS er blant landets største grafiske hus og har siden 1946 levert kvalitetstrykksaker og markedsmateriell til foreninger, bedrifter og organisasjoner over hele landet.

Ta gjerne kontakt for en hyggelig prat og et godt tilbud.

Rolf Ottesen AS
Enebakkveien 443 – 1290 Oslo
Tlf. 22 76 33 00 - post@ottesen.no
www.ottesen.no

